

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

WZÓR

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa – profil praktyczny)**

dokonanej w dniach 12-13. 05. 2016 r. na kierunku **Filologia**, prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Instytucie Społeczno-Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Aneta Majkowska, członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Bożena Rozwadowska, ekspert merytoryczny**
- 2. dr Clarinda Calma, ekspert merytoryczny**
- 3. Bożena Ziemniewicz, ekspert ds. pracodawców**
- 4. mgr Małgorzata Piechowicz, ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**
- 5. mgr inż. Patrycja Florczuk, ekspert ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku Filologia, specjalizacja Filologia angielska z Technologią Informacyjną, specjalność nauczycielska prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości (PWSliP) w Łomży została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej

Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Instytutu prowadzącego oceniany kierunek studiów, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Instytutu, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy			X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę

stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

1.1.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku Filologia w specjalności Filologia angielska z technologią informacyjną, specjalizacja nauczycielska jest przygotowanie absolwentów do pracy w zawodzie nauczyciela. Absolwent posiada kwalifikacje do nauczania języka angielskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych oraz, dzięki połączeniu filologii z dodatkową specjalnością Technologia Informacyjna, uzyskuje kwalifikacje do nauczania przedmiotów informatycznych realizowanych w szkole podstawowej. Absolwent jest przygotowany do pracy w multimedialnych pracowniach językowych, umie korzystać z programów interaktywnych i komputerowych wspomagających naukę języka obcego, potrafi sterować funkcjami pracowni językowej przy pomocy komputera i indywidualizować proces nauczania. Natomiast w ramach kwalifikacji do nauczania przedmiotów informatycznych posiada wiedzę i umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnymi w samokształceniu i nauczaniu na poziomie niezbędnym do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych (ECDL – European Computer Driving Licence). Cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku jest dwuprzedmiotowość przygotowania do zawodu nauczyciela, jak również nacisk na przygotowanie absolwentów do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Taka koncepcja kształcenia oraz proponowane treści kształcenia są zgodne z potrzebami lokalnego rynku pracy, zdiagnozowanymi w ramach współpracy Uczelni z jednostkami oświaty. Oceniany kierunek ma profil praktyczny. Kształcenie o profilu praktycznym jest zgodne z misją uczelni ukierunkowaną na kształcenie praktyków i strategią rozwoju uczelni, które są określone uchwałą Senatu PWSliP w Łomży z 26 kwietnia 2012 roku. Przyjęte cele strategiczne są nastawione na praktyczne i przyjazne kształcenie studentów regionu oraz na podejmowanie działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Szczególnie dąży się do „upraktycznienia” programów i uwzględniania opinii interesariuszy zewnętrznych o programach kształcenia. Spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi (np. z dyrektorem Przedszkola nr 2 w Łomży) potwierdziło, że od początku istnienia kierunku programy kształcenia były z nimi konsultowane. Kształcenie nauczycieli języka angielskiego z dodatkowymi umiejętnościami w zakresie technologii informacyjnej wychodzi naprzeciw potrzebom otoczenia. Koncepcja uwzględnia zarówno wzorce krajowe w zakresie kształcenia nauczycieli, jak i międzynarodowe, szczególnie w aspekcie dwuprzedmiotowości przygotowania nauczycieli, która to dwuprzedmiotowość jest powszechna za granicą. Program kształcenia uwzględniający dwa obszary można uznać za nowatorski i innowacyjny. Koncepcja kształcenia daje możliwości rozwoju w kierunku języków specjalistycznych. Taka potrzeba jest sygnalizowana przez interesariuszy zewnętrznych, mających kontakt z Uczelnią. Na spotkaniu z pracownikami potwierdzono, że w koncepcji kształcenia uwzględniano także sugestie interesariuszy wewnętrznych. Sugestie interesariuszy wewnętrznych tj. studentów i nauczycieli akademickich były brane pod uwagę m.in. poprzez prace w komisji ds. Jakości Kształcenia. Podobnie konsultowano się z pracodawcami, jak również z jednostkami podległymi samorządowi terytorialnemu. Przed

zatwierdzeniem programów studiów na Senacie PWSliP 28 marca 2012 roku na wspólnym spotkaniu przedstawiciele pracodawców, nauczycieli akademickich oraz przedstawiciele studentów zostały omówione cele kształcenia.

Koncepcja kształcenia jest zgodna z polityką jakości. W Uczelni funkcjonuje Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia, a na szczeblu Instytutu – Instytutowa Komisja Jakości Kształcenia (IKdSJK) jak również Komisja do Spraw Monitorowania Jakości Programu. Dokonują one oceny efektów kształcenia, oceny zajęć dydaktycznych i kadry akademickiej, przeglądów programów kształcenia oraz ankiet studenckich. Informacje płynące z dokonywanych ocen są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia. W projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian na kierunku Filologia bierze udział kadra naukowo-dydaktyczna, która posiada odpowiednie kwalifikacje zarówno dydaktyczne jak i doświadczenie praktyczne. W procesie tworzenia programów studiów zasięga się opinii przedstawiciele studentów i samorządu studenckiego, potencjalnych pracodawców, dyrektorów szkół podstawowych i przedszkoli, z którymi kierunek Filologia współpracuje przy realizacji wszystkich etapów praktyk pedagogicznych oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łomży. Weryfikacja efektów przeprowadzana jest również w oparciu o opinie absolwentów, którzy ukończyli studia na Uczelni i rozpoczęli pracę zawodową. Do polityki jakości należy monitorowanie losów absolwentów (prowadzone przez Biuro Karier). Wyniki badań ankietowych są brane pod uwagę w modernizacji programów nauczania. Aspekt ścisłej współpracy z otoczeniem i wychodzenie naprzeciw potrzebom regionu jest istotnym elementem zarówno koncepcji kształcenia jak i polityki jakości. Spotkania ZO PKA z pracodawcami oraz z absolwentami potwierdziły wagę, jaką Uczelnia przypisuje współpracy z otoczeniem.

1.2.

Plany rozwoju uwzględniają potrzeby nowoczesnej szkoły, zmieniającego się rynku pracy oraz regulacji prawnych. Uwzględniają też umiędzynarodowienie kształcenia poprzez zwiększenie udziału w procesie kształcenia studentów i nauczycieli z zagranicy oraz liczby studentów i nauczycieli PWSliP wyjeżdżających na wymianę oraz staże zagraniczne. Kształcenie na kierunku Filologia, specjalizacja Filologia angielska z Technologią Informacyjną, specjalność nauczycielska zmierzać będzie w kierunku coraz pełniejszego wyposażenia absolwentów w kompetencje niezbędne do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także te, które są bezpośrednio związane z wymaganiami zawodowymi nauczyciela języka angielskiego i informatyki w przedszkolu oraz szkole podstawowej. Planuje się też interdyscyplinarne kształcenie w celu umożliwienia absolwentom dostosowania się do różnorodnych ról zawodowych, zwiększając szansę na znalezienie zatrudnienia, bądź samozatrudnienie. W programach studiów przewiduje się stałą rozbudowę oferty o dodatkową specjalizację tłumaczeniową dla studentów stacjonarnych oraz niestacjonarnych, która pozwoli absolwentom na znalezienie zatrudnienia poza systemem edukacji.

1.3.

Uchwała Senatu nr 54/2012 z dnia 28.06.2012 wraz z załącznikiem przyporządkowała kierunek Filologia, specjalność Filologia angielska z Technologią Informacyjną, specjalizacja nauczycielska do 2 obszarów: nauk humanistycznych i nauk ścisłych, określając w dziedzinie nauk humanistycznych dyscypliny językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo, a w dziedzinie nauk ścisłych dyscyplinę informatyka. Uchwała ta jednocześnie nadała kierunkowi profil praktyczny. Załącznik do tej uchwały opisujący program kształcenia przedstawiony został jako obowiązujący od roku 2012/2013. Uchwałę nr 54/2012 zastąpiono Uchwałą Senatu Nr 107/2012 z dnia 15.11.2012 roku, która przyporządkowała oceniany kierunek do obszaru nauk humanistycznych, określając przy tym językoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą, jednocześnie nadając kierunkowi profil praktyczny.

1.4.

Efekty zakładane dla kierunku Filologia na I stopniu kształcenia o profilu praktycznym są zgodne z efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla obszarów nauk humanistycznych i nauk ścisłych określonych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji oraz są powiązane z koncepcją kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności zawierają zarówno efekty zgodne z efektami obszaru nauk humanistycznych (K_W01–K_W15; K_U01–K_U23), jak i efekty zgodne z efektami obszaru nauk ścisłych (K_W16–K_W19; K_U24–K_U27).

Wśród efektów kształcenia znajdują się liczne efekty związane z umiejętnościami praktycznymi oraz z kompetencjami społecznymi zgodnymi ze standardami określonymi w przepisach dotyczących kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (efekty K_W05, K_W06, K_W09–K_W13, K_W19; K_U04– K_U08, K_U10, K_U13, K_U14, K_U20, K_U23, K_U26, K_K01, K_K03–K_K05). Przykładowo, w zakresie wiedzy K_W02: „[absolwent] ma uporządkowaną podstawową wiedzę zorientowaną na zastosowania praktyczne w działalności edukacyjnej oraz posiada podstawową bazę terminologiczną z zakresu językoznawstwa ogólnego uszczegółowioną nazewnictwem w zakresie języka angielskiego”; w zakresie umiejętności K_U05: „potrafi wyszukiwać, selekcjonować i użytkować materiał do przygotowania i organizacji zajęć językowych, potrafi zorganizować pracę grupy oraz umiejętnie stosować techniki nauczania w ocenianiu, potrafi samodzielnie stworzyć plan zajęć z zakresu języka angielskiego oraz technologii informacyjnej z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów”; K_U08: „potrafi w podstawowym zakresie stosować zasady prawa oświatowego oraz sporządzić wnioski o przyznanie środków na realizację projektu edukacyjnego lub wdrażać inne działania innowacyjne”; K_U27: „potrafi zaprezentować problem z zakresu technologii informacyjnej, jego analizę i rozwiązanie, korzystając z oprogramowania użytkowego”. Efekty kształcenia dotyczą także działalności w zakresie tłumaczeń i języka biznesu, na przykład K_U22: „posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w zakresie tłumaczeń z języka angielskiego na język polski i odwrotnie, obejmujących język angielski biznesowy”. Efekty kształcenia i odpowiadający im program kształcenia przygotowują także studentów do studiów II stopnia. Uwzględnione są też efekty dotyczące wiedzy ogólnej oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Efekty dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są wspólne. Kierunkowe efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów zdefiniowanych dla poszczególnych modułów/przedmiotów i praktyk zawodowych.

Szczegółowe efekty kształcenia sformułowane dla poszczególnych przedmiotów i modułów są spójne z kierunkowymi efektami kształcenia zakładanymi dla specjalności język angielski z technologią informacyjną, specjalizacją nauczycielską. Jest to jedyna specjalność prowadzona na kierunku. Efekty są sformułowane w sposób zrozumiały, są realne do osiągnięcia oraz mierzalne.

Z informacji zawartej w raporcie samooceny i potwierdzonej przez Władze Jednostki wynika, iż sylabusy zawierające przedmiotowe efekty kształcenia są dostępne dla studentów za pośrednictwem systemu USOS. Potwierdzili to obecni na spotkaniu z ZO PKA studenci. W opinii studentów efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez nich umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu.

1.5.

1.5.1.

Program studiów jest dostosowany do standardów nauczycielskich zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Program ten uwzględnia efekty kształcenia w zakresie: wiedzy pedagogicznej i psychologicznej, łącznie z przygotowaniem do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, wiedzy merytorycznej i metodycznej, obejmującej podstawy dydaktyki oraz dydaktykę szczegółową języka angielskiego i dydaktykę szczegółową technologii informacyjnej oraz znajomości języka obcego. Dzięki zdobytym ogólnym i szczegółowym kwalifikacjom, kształtowanym zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i w czasie różnych form aktywności studenta m.in. odbywanie praktyk psychologiczno-pedagogicznych i dydaktycznych, uczestnictwo w warsztatach kompetencji międzykulturowej oraz konferencjach nauczycielskich, przygotowuje absolwenta do pracy nauczyciela dwóch przedmiotów. Spełnione są wszystkie standardy dotyczące kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

1.5.2.

Program studiów podzielono na moduły. Kluczowe treści kształcenia to: PNJA (praktyczna nauka języka angielskiego), językoznawstwo, kulturoznawstwo, literaturoznawstwo w zakresie obszaru anglojęzycznego, technologia informacyjna, dydaktyka, pedagogika, psychologia, translatoryka, język biznesu. Program jest kompleksowy i wystarczająco zróżnicowany, aby zapewnić realizację zakładanych efektów kształcenia. Treści programowe są powiązane z odpowiednimi kierunkowymi

efektami kształcenia. Przykładowo, treści językoznawcze są powiązane, między innymi, z efektami kształcenia K_W01: „posiada podstawowe wiadomości przydatne w praktyce dydaktycznej, w tym opanowaną terminologię z zakresu struktury fonetycznej, morfologicznej, składniowej, semantycznej i pragmatycznej języka angielskiego”; K_W02: „ma uporządkowaną podstawową wiedzę zorientowaną na zastosowania praktyczne w działalności edukacyjnej oraz posiada podstawową bazę terminologiczną z zakresu językoznawstwa ogólnego uszczegółowioną nazewnictwem w zakresie języka angielskiego”. Treści kulturoznawcze są powiązane, między innymi, z efektami K_W03: „wykazuje się orientacją w specyfice różnych aspektów kultury i historii krajów anglojęzycznych zorientowaną na zastosowania w praktyce dydaktycznej oraz zna podstawową terminologię z zakresu kultury krajów anglojęzycznych” czy też K_U02: „potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami przy opisie zagadnień kulturoznawczych, potrafi samodzielnie zdobywać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu kultury i historii krajów anglojęzycznych z wykorzystaniem różnych źródeł. Podobnie treści literaturoznawcze powiązane są, między innymi z efektami K_W04, K_U03, K_U19. Rdzeń programów studiów stanowią przedmioty/moduły, których głównym zadaniem jest przygotowanie studenta do pracy w szkołach oraz innych placówkach oświatowych. Zaliczono do nich: dydaktykę języka angielskiego oraz technologii informacyjnej, etykę zawodu nauczyciela oraz emisję głosu. Treści programowe uwzględnione w programie studiów są zgodne z ramowymi treściami opisanymi w standardach kształcenia nauczycieli. W ramach treści programowych związanych z przygotowaniem do zawodu, nacisk jest położony na pracę z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Jest to ważny i aktualny kierunek badań w zakresie dydaktyki, co pozwala na stwierdzenie, że program kształcenia wpisuje się w aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe. Forma, tematyka i zakres prac dyplomowych są zgodne z koncepcją kształcenia, efektami kształcenia i profilem. Każda praca, poza aspektem filologicznym zawiera także część związaną z zastosowaniem technologii informacyjnej w dydaktyce języków obcych. W opinii ZO PKA prace dyplomowe powinny być w całości napisane w języku angielskim, a nie, jak wykazała analiza prac, częściowo po angielsku i częściowo po polsku.

1.5.3.

Treści przedmiotów uwzględnionych w programie studiów są realizowane przy zastosowaniu różnorodnych metod, w tym wielu metod aktywizujących i wymagających samodzielności oraz umiejętności rozwiązywania problemów, np. zadania projektowe, warsztaty kompetencji międzykulturowej czy akademia przedszkolaka, bądź też wsparcie językowe w postaci tłumaczeń udzielanych przez studentów Filologii gościom Festiwalu Teatru w Walizce. Stosowane są także inne grupy metod: zabawowe, problemowe, zadaniowe, ścisłe, heurystyczne, analityczne i syntetyczne oraz formy: nauczające, doskonalące, nauczająco-doskonalące i kontrolne, które tworzą spójną całość, aktywizując uczestników procesu kształcenia. Na szczególną uwagę zasługują zajęcia prowadzone metodą blended learning, na których są dostępne materiały, ćwiczenia, zadania, quizy itd. w formie elektronicznej na platformie e-learningowej, co świadczy o innowacyjności. Stosowane metody i formy kształcenia służą osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Opieka nad pracami dyplomowymi jest prawidłowa, wszechstronna, często obejmująca konsultacje specjalistów z różnych dziedzin. Analiza prac dyplomowych wykazała, że studenci są wyposażeni w umiejętności formułowania i analizowania problemów badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań. Rezultaty zadań praktycznych też są widoczne i udokumentowane w postaci dokładnej dokumentacji praktyk i konspektów przeprowadzonych lekcji.

W opinii studentów, na wizytowanym kierunku studiów są stosowane przede wszystkim metody kształcenia oparte na słowie, m.in. wykłady, a także zajęcia praktyczne pozwalające zwiększać umiejętności studentów związane z praktycznym wykorzystaniem języka angielskiego. Z informacji przedstawionej przez studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA wynika, iż metody te uwzględniają samodzielne uczenie się, m.in. w zakresie przygotowywania do zajęć oraz ćwiczenia umiejętności zdobywanych w trakcie realizacji przedmiotu niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

1.5.4.

Czas kształcenia jest rozłożony prawidłowo na 6 semestrów i uwzględnia nakład pracy studenta

odpowiednio mierzony punktami ECTS (30 ECTS semestralnie). Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych wynosi łącznie - 2432 godz., odpowiednio na niestacjonarnych 1668 godz. zaś ogólna do uzyskania liczba ECTS w cyklu kształcenia wynosi 180 ECTS). Obciążenie czasowe oraz szacowany nakład pracy studenta są rozłożone równomiernie oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zapewniona też jest wymagana liczba godzin zajęć oraz punktów ECTS przypisanych poszczególnym modułom zajęć w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zarówno dla przedmiotu pierwszego jak i drugiego.

1.5.5.

System ECTS w procesie kształcenia na kierunku Filologia został zbudowany zgodnie z obowiązującymi zasadami i przepisami prawa. Średni nakład pracy studenta niezbędny do uzyskania 1 ECTS oszacowano prawidłowo na około 25-30 godzin. Spełnione zostały wymagania określone w § 4 ust.1 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów. Określono liczbę pkt ECTS dla wszystkich modułów kształcenia. W opisie programu studiów określono łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć: a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów: 82 punkty ECTS dla studiów stacjonarnych, 54 pkt ECTS dla studiów niestacjonarnych; b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia 144 pkt ECTS; c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych: 146 ECTS dla studiów stacjonarnych, 164 ECTS dla studiów niestacjonarnych; d) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów: 4 ECTS. e) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk społecznych: 10 punktów ECTS (psychologia i pedagogika); f) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego 1 ECTS; g) wymiar (210 godzin), zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym określono prawidłowo zgodnie z wymogami dotyczącymi kształcenia nauczycieli. Moduły związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym stanowią więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS (praktyczne przygotowanie zawodowe 119,5 ECTS). Wszystkie moduły wymagane w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 3.10.2014 są uwzględnione. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym, są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów; przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.

1.5.6.

Przedmioty do wyboru obejmują zarówno przedmioty spoza treści ściśle kierunkowych tj. lektorat drugiego języka obcego (j. rosyjski/j. niemiecki) – 8 ECTS, jak i z grupy treści kierunkowych: *Historia Wielkiej Brytanii/USA* – 4 ECTS, *Kultura brytyjska/amerykańska* – 4 ECTS, *Podstawy tłumaczeń dokumentów biznesowych* – 3 ECTS, *Język angielski biznesowy* – 6 ECTS, *Podstawy translatoryki* – 3 ECTS, *Język angielski w tłumaczeniach* – 6 ECTS, *Seminarium dyplomowe* – 4 ECTS, *Praca dyplomowa* – 10 ECTS, *Speaking British/American English* – 5 ECTS, *British/American Phonetics* – 3 ECTS, *Urządzenia peryferyjne/TI w edukacji* – 2 ECTS, *Bazy danych/E-learning* – 2 ECTS. Suma ECTS przedmiotów wybieralnych wynosi 60 punktów, co odpowiada 33% liczby punktów ECTS przewidzianych w planie studiów.

Studenci wizytowanego kierunku studiów mają zapewnioną możliwość indywidualnego kształtowania procesu kształcenia poprzez wybór ścieżki już w pierwszym semestrze studiów (angielski amerykański lub angielski brytyjski). Dodatkowo w trakcie procesu kształcenia realizują ogólnouczelniane przedmioty obieralne, a także fakultety z kulturoznawstwa i technologii informacyjnej. Ponadto studenci wyrazili opinię, iż w niektórych przypadkach jest uruchamiany tylko jeden przedmiot z dwóch przedstawionych do wyboru, jednakże nie są wcześniej informowani o minimalnej liczebności grupy niezbędnej do uruchomienia przedmiotu.

1.5.7.

Struktura różnych form prowadzenia zajęć nie budzi zastrzeżeń. Dominują zajęcia o charakterze

laboratoryjnym i ćwiczeniowym. Zajęcia teoretyczne są realizowane w grupach nie przekraczających 26 osób, natomiast ćwiczenia praktyczne i laboratoria w grupach 12-15 osób. Do dyspozycji kierunku są 3 pracownice językowe na 19 miejsc, 5 pracowni komputerowych na 16 stanowisk każda, wyposażonych w nowoczesne stacje robocze i odpowiednie oprogramowanie. Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne, tablice, komputer, dostęp do Internetu. Są to warunki umożliwiające działalność zawodową związaną z nauczaniem języka angielskiego i technologii informacyjnej. SeminaRIA dyplomowe liczą 10-12 osób. W szczególnych przypadkach na mocy Uchwały Senatu z dnia 25.11.2010 r. nr 103/2010, Rektor może wyrazić zgodę na zmianę liczebności grup studenckich na zajęciach dydaktycznych. Szkoła nie prowadzi kształcenia na odległość.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA organizacja zajęć umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, lecz ma pewne elementy wymagające doskonalenia. Zaliczyć do nich można organizację planu studiów, z której wynika, iż studenci mają albo bardzo długie (kilkugodzinne) przerwy pomiędzy zajęciami, albo w ciągu jednego dnia realizują tylko jedno zajęcia. Dodatkowo studenci wskazali zbyt dużą liczbę przedmiotów na 3 roku studiów, co w znacznym stopniu utrudnia im realizację pracy dyplomowej na satysfakcjonującym ich poziomie. Studenci zwrócili również uwagę na fakt, iż seminaRIA dyplomowe rozpoczynają się zbyt późno, ponieważ dopiero na początku 3 roku studiów co skutkuje rozpoczęciem pisania pracy na przełomie grudnia i stycznia. W opinii studentów jest to zbyt krótki czas do rzetelnego przygotowania pracy dyplomowej. Zwrócili oni również uwagę na fakt, iż wcześniejsze zapoznanie z zasadami realizacji pracy dyplomowej, a także wcześniejszy wybór opiekuna i tematyki pracy pozwoliłby na realizowanie prac bardziej zaawansowanych oraz badawczych.

Według studentów liczebność grup jest dostosowana do form zajęć oraz bazy dydaktycznej jaką dysponuje Jednostka.

Wybitnie uzdolnieni oraz niepełnosprawni studenci wizytowanego kierunku studiów mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży wprowadzonym Uchwałą Senatu Uczelni wybitnie uzdolnieni studenci mogą realizować studia według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (ITS), natomiast studenci niepełnosprawni lub znajdujący się w trudnej sytuacji rodzinnej lub zdrowotnej mogą realizować program kształcenia według indywidualnej organizacji studiów (IOS).

W opinii studentów proporcja zajęć praktycznych do teoretycznych uwzględnia charakter profilu praktycznego i pozwala studentom na zdobycie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy zawodowej.

1.5.8.

Efekty kształcenia dla praktyk zawodowych są określone w sylabusach praktyk. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się zgodnie z opisem sposobu weryfikacji oraz formą dokumentacji założoną w sylabusach praktyk pedagogicznych, obejmujących praktyki psychologiczno-pedagogiczne, obserwacyjne i dydaktyczne. Praktyki odbywają się w szkołach podstawowych oraz w przedszkolach zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Według podpisanych umów o współpracy z jednostkami edukacyjnymi, zadeklarowana liczba miejsc przyjęcia na praktyki wynosi 67, w 11 szkołach podstawowych i przedszkolach w Łomży i w regionie. Dobór instytucji jest prawidłowy, natomiast liczba oferowanych miejsc jest niewystarczająca. Studenci wizytowanego kierunku studiów zwrócili uwagę na fakt, iż Jednostka nie zapewnia im w wystarczający sposób wsparcia w poszukiwaniu miejsc praktyk, a w przypadku praktyki dydaktycznej mają z tym duży problem, ponieważ szkoły nie chcą przyjmować studentów na te praktyki, bądź też nie są w stanie przyjąć wszystkich chętnych.

W programie studiów przewidziane jest 210 godzin praktyk podzielonych na trzy etapy. I etap to 30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych realizowanych w II semestrze studiów, II etap to praktyka obserwacyjna obejmująca 60 godzin zajęć z języka angielskiego i 20 godzin zajęć z technologii informacyjnej realizowanych w trakcie IV semestru studiów, a III etap to praktyka dydaktyczna, w trakcie której studenci prowadzą zajęcia z języka angielskiego w wymiarze 60 godzin i technologii informacyjnej w wymiarze 40 godzin. Z dokumentacji przedstawionej przez Jednostkę

wynika, iż praktyki psychologiczno-pedagogiczne składają się z 10 godzinnej obserwacji dziecka charakteryzującego się problemami natury psychologicznej oraz 20 godzinami pracy własnej w celu przygotowania analizy z prowadzonych obserwacji. Dodatkowo w opinii studentów termin przewidziany na realizację tej praktyki nie jest racjonalnie dopasowany do możliwości Jednostek przyjmujących studentów na praktyki.

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych dla praktyk jest prowadzona na podstawie uzupełnianego na bieżąco przez studentów Dzienniczka Praktyk zawierającego poza zadaniami realizowanymi przez studentów w trakcie trwania praktyk zawodowych również opinię i ocenę opiekuna praktyk ze strony szkoły przyjmującej studenta na praktykę. Przebieg praktyki jest monitorowany przez opiekuna praktyki ze strony Uczelni. Metody weryfikacji efektów uzyskanych na praktykach są właściwe i zapewniają sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów kształcenia zakładanych dla praktyk.

1.5.9.

Na kierunku Filologia większość przedmiotów jest prowadzona w języku angielskim. W ramach programu Erasmus+ Uczelnia podpisała umowy z 14 zagranicznymi instytucjami edukacyjnymi. Skala wymiany jest bardzo mała. Studenci przyjeżdżający na wymianę Erasmus+ odbywają zajęcia wspólnie z resztą studentów. Na przestrzeni ostatnich 3 lat w ramach programu Erasmus+ było zaledwie 5 studentów przyjeżdżających (wszyscy w roku 2014/15), oraz 11 studentów wyjeżdżających (w tym tylko 2 osoby w roku 2014/15). Dodatkowo, troje studentów odbyło praktyki za granicą w ramach programu Erasmus. Natomiast wśród pracowników zaledwie 2 osoby wyjechały (po jednej w latach 2012/13 i 2013/14). Liczba nauczycieli akademickich z zagranicy to zaledwie 1 osoba rocznie (z USA). W kontekście potrzeb generowanych przez kształcenie na kierunku filologia, skala mobilności zarówno studentów jak i pracowników jest bardzo mała. W celu zaznajomienia studentów zagranicznych z kulturą, historią i realiami polskimi obcokrajowcy mają możliwość uczęszczać na zorganizowane w tym celu spotkania ze studentami oraz przedstawicielami społeczności lokalnej. Organizowane są także tzw. Dni Otwarte Erasmus, w ramach których studenci uczestniczący w wymianie przedstawiają prezentacje uczelni partnerskich, krótkie filmy na temat kultury danego kraju, kampusu studenckiego, organizacji studiów i radzenia sobie za granicą. Uczelnia uważa niski poziom mobilności studentów i pracowników za swoją słabą stronę.

Ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku kryterium umiędzynarodowienia w zakresie przedmiotów prowadzonych w językach obcych ze swej natury jest spełnione. W programie studiów zostały przewidziane, poza zajęciami w języku angielskim oraz lektoratami z języka angielskiego, również lektoraty z innych języków obcych (j. niemieckiego lub j. rosyjskiego). Studenci wizytowanego kierunku w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili bardzo pozytywną opinię na temat przygotowania merytorycznego osób prowadzących zajęcia w języku obcym.

1.6.

1.6.1.

Zasady rekrutacji na studia w roku akademickim 2015/2016 zostały wprowadzone Uchwałą nr 40/2014 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 15 maja 2014 roku. Zgodnie z obowiązującymi zasadami rekrutacja jest prowadzona na podstawie konkursu świadectw w przypadku osób zdających tzw. nową maturę. Kandydaci muszą uzyskać co najmniej 60% z matury podstawowej z języka angielskiego lub nie mniej niż 30% z matury na poziomie rozszerzonym. Kandydaci zdający tzw. starą maturę muszą w odpowiedni sposób udokumentować znajomość języka angielskiego na poziomie B1, np. poprzez odpowiednie certyfikaty. Brak udokumentowania wiąże się z przystąpieniem do rozmowy kwalifikacyjnej podczas, której jest oceniana znajomość przez kandydata języka angielskiego. Limit przyjęć kandydatów na wizytowanym kierunku studiów określa Uchwała nr 41/2014 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 15 maja 2014 roku, na poziomie 60 miejsc na studia stacjonarne i 60 na studia niestacjonarne. Kryteria rekrutacji są zbyt liberalne, co skutkuje bardzo dużym (około 50%) odsiewem wśród studentów I roku studiów.

1.6.2.

Uczelnia ustaliła zasady potwierdzania efektów uczenia. Weryfikacja efektów uczenia polega na przeprowadzeniu przez uczelnię formalnego procesu sprawdzenia posiadanych przez daną osobę efektów uczenia się, mającego na celu przyjęcie jej na studia. Uczelnia będzie sprawdzać faktyczne umiejętności, kompetencje i wiedzę, a nie tylko przedłożone dokumenty (certyfikaty, świadectwa, legitymacje itd.). Powołana jest do tego Komisja, która potwierdzi, jakie efekty uczenia się określonej osoby odpowiadają efektom kształcenia w programie kształcenia. Każdy przypadek będzie analizowany indywidualnie z zachowaniem zasady, w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia. Studenci przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się studiują według indywidualnej organizacji studiów.

1.7.

1.7.1.

Efekty kształcenia osiągane przez studentów w toku studiów są poddawane regularnej weryfikacji, a sposoby weryfikacji ich osiągnięcia są dostosowane do rodzaju efektów kształcenia. Przyjęto system oceny pracy studenta wynikający z form prowadzonych zajęć, zgodny z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz zapisów systemu ECTS. Podstawowe zasady sposobu weryfikowania uzyskanych efektów kształcenia są określone w Regulaminie Studiów. Szczegółowe zasady określone przez nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przedmiot i przedstawiane do wiadomości studentom na pierwszych zajęciach kursu są dostępne w sylabusach.

Metody i formy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia obejmują prace pisemne zaliczeniowe i egzaminacyjne (ocena podsumowująca), odpowiedzi ustne, prace kontrolne śródsesemstralne oraz prezentacje w trakcie trwania semestru, jak również ocenę pracy indywidualnej i grupowej (szczególnie w przypadku seminarium dyplomowego), ocenę aktywności studentów, ich udziału w dyskusji. Przy weryfikacji efektów kształcenia w kategorii wiedzy przeważają formy prac pisemnych, testów zaliczeniowych. Efekty kształcenia z kategorii umiejętności w ramach przedmiotów związanych z przygotowaniem zawodowym są weryfikowane na podstawie prezentacji, dyskusji podczas zajęć, czy też prac kontrolnych śródsesemstralnych. Efekty kształcenia z kategorii kompetencji społecznych weryfikowane są na podstawie obserwacji studentów w pracy grupowej, na podstawie portfolio, na podstawie samooceny studenta (np. w kontekście praktyk), czy też na podstawie prezentacji przedstawianych na forum grupy. Analiza sylabusów oraz prac etapowych pozwala na stwierdzenie, że metody i formy weryfikacji przeprowadzane są w sposób ciągły, rzetelny, wg obiektywnych kryteriów.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA wynika, iż sposoby weryfikacji efektów kształcenia są adekwatne do ich treści, a także kategorii, do której efekty zostały zaliczone (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Także procedura dyplomowania jest przejrzysta, uregulowana regulaminem dyplomowania. Analiza prac etapowych i dyplomowych potwierdziła prawidłowość weryfikacji stosowanych metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia.

1.7.2.

Formy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia obejmują metody i techniki kontroli postępów studentów w postaci prac pisemnych, odpowiedzi ustnych, prac kontrolnych oraz prezentacji w trakcie trwania semestru, jak również wyniki pracy indywidualnej i grupowej oraz udział w seminariach. Zasady te są szczegółowo opisane w sylabusach. Analiza prac etapowych i prac dyplomowych wykazała, że system jest przejrzysty.

Również z opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA wynika, iż kryteria oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są im przedstawiane na pierwszych zajęciach z każdego przedmiotu, a następnie konsekwentnie realizowane. Według studentów system oceny jest obiektywny i transparentny, na co znaczący wpływ ma również dostęp do sprawdzonych prac zaliczeniowych i egzaminów, a także możliwość uzyskania informacji zwrotnej o popełnionych błędach. Z opinii studentów wynika, iż pojedyncze zastrzeżenia co do obiektywności oceny egzaminów mają miejsce w przypadku egzaminów ustnych z języka angielskiego. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż egzamin zdawany jest przed jedną osobą, która w przypadku oceny wymowy czy fonetyki może kierować się swoimi subiektywnymi opiniami.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją i strategią Uczelni, jest nowatorska, uwzględnia wzorce krajowe i międzynarodowe oraz opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Zmiany rozwojowe są w sferze planów i potencjalnie uczelnia jest w stanie je spełnić, ale na obecnym etapie nie podjęto żadnych konkretnych kroków w kierunku osiągnięcia tych zamierzeń. Jedynie zidentyfikowano potrzeby środowiska co do rozwijania interdyscyplinarności. Wyraźnie natomiast widać ciągłe doskonalenie w kierunku pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W opinii ZO PKA, biorąc pod uwagę kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do trzech dyscyplin: językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, zmiana przyporządkująca kierunek jedynie do dyscypliny językoznawstwa nie znajduje uzasadnienia.

Prawidłowo przypisano kierunek do obszaru nauk humanistycznych, natomiast nie jest uwzględniony obszar nauk ścisłych w formalnym przypisaniu kierunku pomimo faktu, że kierunkowe efekty kształcenia obejmują efekty właściwe obszarowi nauk ścisłych. Przy tym opis kierunkowych efektów kształcenia jest prawidłowy i uwzględnia oba obszary kształcenia.

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru kształcenia (nauki humanistyczne), poziomu i profilu praktycznego, do którego kierunek ten został przyporządkowany. Wprawdzie obecnie, na skutek nieuzasadnionej zmiany Uchwały Senatu, formalnie kierunek nie jest przypisany do drugiego obszaru (nauk ścisłych), ale załącznik nr 1 do uchwały Senatu PWSliP 54/2012 zatwierdzającej program kształcenia na wizytowanym kierunku wyszczególnia oba obszary, a opisy kierunkowych efektów kształcenia też zawierają odniesienia do efektów obszarowych nauk ścisłych.

Efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi dla kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy.

Stosowane metody przekazywania treści kształcenia są różnorodne, uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym umiejętności praktycznych i kompetencje społecznych.

Obciążenie czasowe oraz szacowany nakład pracy studenta rozłożone są równomiernie oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Spełnione są wszystkie wymogi dotyczące punktacji ECTS określone regulacjami prawnymi.

Suma punktów ECTS przedmiotów do wyboru w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym wynosi 60 punktów, co odpowiada 33% liczby punktów ECTS przewidzianych w planie studiów.

Dobór form zajęć na ocenianym kierunku jest prawidłowy.

Spełnione są wszystkie wymogi dotyczące organizacji praktyk. Organizacja praktyk jest sprawna, ich realizacja zapewniona. Dobór instytucji oświatowych jest odpowiedni. Dokumentacja praktyk jest staranna i weryfikacja efektów kształcenia rzetelna.

Umieędzynarodowienie ogranicza się do programu Erasmus+. Sama wymiana obejmuje zaledwie pojedyncze osoby, zarówno w gronie nauczycieli jak i studentów. Jest to zbyt mała skala mobilności jak na potrzeby kierunku filologia.

W opinii ZO PKA spełnione są wszystkie warunki dotyczące rekrutacji. System rekrutacji zapewnia właściwy dobór kandydatów. Oparty jest o wyraziste kryteria. Niskie progi przyjęć uwarunkowane są poziomem kandydatów, a nieunikniony odsiew jest jak najbardziej właściwą formą weryfikacji właściwego doboru kandydatów.

Spełnione są wszystkie wymagania dotyczące procedury potwierdzania efektów uczenia się

uzyskanych poza systemem studiów. Brak zastrzeżeń.

Spełnione są zasady dotyczące weryfikacji efektów kształcenia, które są sprawdzane na każdym etapie kształcenia. Umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne są weryfikowane zarówno w trakcie semestru w ramach przedmiotów praktycznych jak i podczas praktyk zawodowych. Procedura dyplomowania jest również czytelna, przejrzysta, wnikliwa.

Spełnione są wszystkie zasady dotyczące systemu sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów kształcenia, który jest przejrzysty, opisany w sylabusach, zależny od przedmiotu i formy zajęć. Brak zastrzeżeń.

4. Zalecenia

Usankcjonować dwa obszary kształcenia, do których nawiązuje opis kierunkowych efektów kształcenia.

Dopilnować, by prace dyplomowe pisane były w całości po angielsku.

W miarę możliwości zwiększyć mobilność zagraniczną studentów i nauczycieli.

Rozważyć rozszerzenie oferty edukacyjnej o języki specjalistyczne, szczególnie w zakresie sygnalizowanej potrzeby języka specjalistycznego dotyczącego technologii żywienia i produktów spożywczych

Rekomenduje się także podjęcie kroków mających na celu weryfikację sytuacji dotyczącej terminu rozpoczęcia seminarium dyplomowego i wprowadzenie ewentualnych korekt do planu studiów.

Sugeruje się analizę sytuacji dotyczącej terminu realizacji praktyk dydaktycznych i ich wydłużenie z jednego miesiąca do dwóch, a nawet trzech.

Proponuje się rozważenie prowadzenia egzaminów ustnych z języka angielskiego w formie egzaminów komisyjnych w celu zwiększenia obiektywności wystawianych ocen.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Do minimum kadrowego na kierunku Filologia Uczelnia zgłosiła 10 nauczycieli akademickich, w tym 2 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, 4 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora oraz 4 w grupie nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra. ZO PKA

przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Instytutu. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową, dorobek nauczycieli akademickich, a także doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

ZO PKA biorąc pod uwagę dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia i złożone oświadczenia do minimum kadrowego zaliczył wszystkie zgłoszone przez Uczelnię osoby czyli: 10 nauczycieli akademickich, w tym 2 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, 4 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora oraz 4 w grupie nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Filologia spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe na kierunku Filologia posiadają udokumentowany dorobek naukowy, zapewniający realizację programu studiów, w obszarze nauk humanistycznych w dwóch z dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia określone w Uchwale Rady Senatu 54/2012 z dnia 28 czerwca 2012 roku: Są to dyscypliny językoznawstwa, literaturoznawstwa. Dodatkowo jeden z nauczycieli posiadany dorobek naukowy zapewniający realizację programu kształcenia w obszarze nauk ścisłych w dyscyplinie informatyka do których odnoszą się również efekty kształcenia określone w Uchwale Rady Senatu 54/2012 z dnia 28 czerwca 2012 roku. Pozostałe nauczyciele zaliczone do minimum kadrowego na podstawie zdobytych doświadczeń zawodowych zdobytych poza uczelnią, związanych z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku filologia zgodne z Uchwałą 54/2012 z dnia 28 czerwca 2012 roku. Według stanu z dnia 03 marca 2016 roku w roku akademickim 2015/2016 na kierunku Filologia studiuje ogółem 109 studentów. Minimum kadrowe stanowi 10 nauczycieli akademickich, co oznacza, że na jednego nauczyciela akademickiego przypada ok. 11 studentów, co spełnia wymagania określone w § 17 ust.1. p. 2. i 9 cytowanego rozporządzenia.

2.2.

Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry stanowiącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie hospitowanych zajęć na kierunku filologii można stwierdzić, że nauczyciele posiadają odpowiednie przygotowanie dydaktyczne, zajęcia są prowadzone zgodnie z kartą przedmiotu realizując deklarowane efekty kształcenia, stosują również różnorakie metody aktywizujące studentów właściwych dla kierunku o profilu praktycznym. Struktura kwalifikacji członków minimum kadrowego jest właściwa dla kierunku filologii. Są w nim bowiem reprezentanci podstawowych dla kierunku dyscyplin, czyli literaturoznawstwa i językoznawstwa. Wszyscy członkowie minimum kadrowego legitymują się dorobkiem lokującym się w obszarze i dziedzinach nauk humanistycznych, w zakresie dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, jeden z nich ma w swoim dorobku naukowym publikacje wiążące się z obszaru nauk ścisłych w zakresie dyscypliny informatyki. Pośród osób zaliczonych do minimum kadrowego są również czynni praktycy posiadający doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Dorobek naukowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe filologii zgodny jest z obszarem i dziedziną nauk humanistycznych, z dyscyplinami językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz z dziedziną nauk ścisłych z dyscypliny informatyki oraz bogatym doświadczeniem zawodowym umiejętności nauczyciela do których odnoszą się efekty kształcenia zgodne z Uchwałą Rady Senatu nr 54/2012 z dnia 28 czerwca 2012 roku, w pełni umożliwia osiągnięcie tych zadeklarowanych efektów kształcenia na kierunku filologii o profilu praktycznym.

Nauczyciele akademicy posiadający doświadczenie naukowe to czynni praktycy, którzy obecnie pracują lub pracowali w szkołach ponadgimnazjalnych, pełnią funkcje egzaminatorów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej dla egzaminów maturalnych z języka angielskiego lub pracują jako czynni

tłumacze. Wszyscy nauczyciele biorą udział w różnych projektach naukowo-badawczych, konferencjach naukowych lub zawodowych, co świadczy o chęci stałego podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Zajęcia prowadzone przez nauczycieli z doświadczeniem zawodowym oraz czynnych zawodowo są realizowane w formie warsztatów oraz ćwiczeń, czyli o charakterze praktycznym odpowiadającym kompetencjom zawodowym prowadzących. Obsada zajęć praktycznych jest prawidłowa i odpowiadająca doświadczeniom zawodowym zdobytym poza uczelnią prowadzących. Zajęcia te są związane z efektami kształcenia zakładanymi dla tych zajęć. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem na ocenianym kierunku, w tym zajęcia warsztatowe są prowadzone przez prowadzących o bogatym doświadczeniu zawodowym w pełni odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość posiada zasoby kadrowe do prowadzenia zajęcia w tej formie, ale stosuje platformę informatyczno-technologiczną, która służy jako pomoc dydaktyczną dla nauczycieli.

2.3.

Prowadzona polityka kadrowa w PWSliP w Łomży świadczy o trosce władz uczelni o rozwój kadry naukowo-dydaktycznej zatrudnionej na umowę o pracę. To wsparcie przybiera różnorakie formy. Na wniosek pracownika naukowo-dydaktycznego udzielane są urlopy naukowe, staże naukowe i zawodowe - krajowe i zagraniczne, obniżki pensum dydaktycznego, stypendia naukowe, finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych, pomoc w publikowaniu prac na zewnątrz Uczelni, granty wewnętrzne na badania naukowe, dodatkowe wynagrodzenie za szczególne osiągnięcia publikacyjne. Dodatkowo pojedynczy pracownicy otrzymali nagrody naukowe za zaangażowanie w działalność naukowo-badawczą i mogą się starać o wspieranie publikacji uczelnianych (monografii, podręczników oraz skryptów).

Skala wymiany kadry dydaktycznej PWliP w Łomży z uczelniami w kraju i za granicą jest minimalna. W ostatnich trzech latach jedynie pięciu pracowników filologii w takiej wymianie uczestniczyło, było też jedynie dwóch gości z zagranicy, ze Słowacji oraz ze Stanów Zjednoczonych. Rozwijają się jednak inne formy współpracy międzynarodowej, przede wszystkim z formie zorganizowania międzynarodowe konferencje naukowe we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycielskiego w Łomży. Dydaktycy PWliP w Łomży na przykład byli współorganizatorami międzynarodowej konferencji językowej „Trends and Innovations in Teaching English as a Foreign Language. Trendy i innowacje w nauczaniu języka angielskiego”, która odbyła się 18.10.2013 r., oraz krajowej „By Uczyć Efektywniej”, która odbyła się 16.04.2015 r. Obie konferencje zostały zorganizowane we współpracy z ODN w Łomży. Zostały wydane dwie monografie pokonferencyjne. Niestety nie istnieją formy wsparcia dla innych członków kadry również uczących na kierunku, zatrudnionych na umowę cywilno-prawną. Choć niewielkie wsparcie mogłoby wpłynąć na motywowanie tych pracowników a konsekwencji podnosi jakość kształcenia na kierunku.

3. Uzasadnienie

Wymagania dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia są spełnione. Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe są właściwe. Dorobek naukowy, kompetencje badawcze i dydaktyczne, oraz zdobyte doświadczenie zawodowe poza uczelnią kadry ocenianego kierunku umożliwiają osiągnięcie w procesie kształcenia wszystkich założonych efektów kształcenia. Na filologii nie prowadzi się kształcenia na odległość, w procesie dydaktycznym stosuje się jednak elementy e-learningu. Prowadzona przez jednostkę polityka kadrowa jest na ogół spójna i skuteczna, prowadzi do zapewnienia na ocenianym kierunku kadry o wysokich kompetencjach naukowych i dydaktycznych, dobrze służy też rozwojowi kierunku, choć system motywacyjny należałoby oprzeć na jaśniejszych kryteriach. Współpraca międzynarodowa opiera się głównie na zorganizowaniu konferencji międzynarodowych oraz na niewielu naukowych kontaktach z uczelniami i instytucjami kulturalnymi Słowacją i Stanów Zjednoczonych. Kadra ocenianego kierunku realizuje w jednostce badania naukowe zgodne z obszarem, dziedziną, dyscypliną i efektami kształcenia określonymi dla filologii. Zważywszy na nieobligatoryjny przed wprowadzeniem w roku 2014 nowelizacji Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym charakter badań naukowych prowadzonych przy kształceniu na poziomie studiów licencjackich i trudną sytuację

filologii (skutki niżu demograficznego, sąsiedztwo dużych uczelni w Białymstoku) działalność naukowo-badawcza kadry ocenianego kierunku zasługuje na uznanie.

4. Zalecenia

Wypracowanie alternatywnej formy wsparcia dla kadry zatrudnionej na umowę cywilno-prawną w celu motywowania jej, co z pewnością wpłynie na stabilność

Podjęcie przez kadre kierunku wymiany naukowo-dydaktycznej z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena - znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek prowadzi współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym w ograniczonym zakresie. Wynika to z wąskiej specjalności, która z natury rzeczy nakierowuje Jednostkę na placówki edukacyjne funkcjonujące w systemie oświaty.

Współpraca z otoczeniem – słabo zilustrowana dokumentami, ale potwierdzona w rozmowach z interesariuszami obejmuje trzy grupy podmiotów:

- 1) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli – bardzo ścisła współpraca od 30.01.2013 r., obejmuje udział pracowników i studentów w przedsięwzięciach Partnera, zwłaszcza konferencjach, warsztatach i szkoleniach, również czynny w charakterze prelegentów (w tym również studenci), wzajemne promowanie oferowanych usług, patronaty. Współpraca z ODN jest sformalizowana i udokumentowana.
- 2) Szkoły i przedszkola – w dokumentacji są umowy z 4 podmiotami posadowionymi w Łomży: Przedszkole Publiczne nr 1, Szkoła Podstawowa nr 7, Publiczne Gimnazjum nr 8, III Liceum Ogólnokształcące. Z rozmów i analizy dokumentów dotyczących praktyk odbywanych przez studentów akredytowanego kierunku wynika, iż współpraca ta ma znacznie szerszy zasięg (umowy współpracy dotyczącej praktyk z: Przedszkolem Publicznym nr 2, 4 i 5, SP nr 7 i Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Piątnicy). Na spotkaniu z interesariuszami obecni byli również przedstawiciele Przedszkola nr 2 i 4, SP 7 i SP w Piątnicy. Przedstawiciele SP 7 podkreślali współpracę przy organizacji konferencji „Trendy i innowacje” w październiku 2013, po której wydana została publikacja książkowa. Wskazywali również, że po konferencji – w II semestrze 2013/2014 – odbyły się nietypowe praktyki włączające 17 studentów w życie szkoły poprzez ich udział w testowaniu omawianych na konferencji innowacyjnych metod i technik pracy z uczniami. Stanowiło to szerszy Projekt realizowany przez SP 7, współfinansowany z środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wybrani studenci uczestniczący w projekcie pozostali w Szkole na wrzesień 2014, a w II semestrze 2014/2015 z praktyk w tej szkole skorzystało kolejnych 6 studentów.
- 3) Przedsiębiorstwa prywatne, w tym: UNICO Katarzyna, Adam Jasińcy Sp.J. (projektowanie, produkcja i dystrybucja wysokiej jakości komponentów dla branży spożywczej), Galeria Veneda

(centrum handlowe, w którym odbyła się promocja studiów podyplomowych), promocja studiów podyplomowych, Linguo sp. z o.o.(szkoła języków obcych) – tu oprócz wzajemnego wsparcia, wymiany doświadczeń, podejmowania wspólnych przedsięwzięć, współdziałania w zakresie organizacji kursów, konferencji, szkoleń lub seminariów, współpraca dotyczyła również (na mocy osobnej umowy) realizacji na terenie PWSliP kursów języka angielskiego i hiszpańskiego.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w pełni jest zgodna z profilem, efektami oraz treściami kształcenia przedstawionymi przez Instytut. W szczególności potwierdzone to zostało w czasie rozmowy z interesariuszami, którzy podkreślili wysoką jakość procesu kształcenia i znakomite przygotowanie absolwentów do pracy, empatię i głębokie zaangażowanie stażystów.

Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na określanie i weryfikację efektów kształcenia był wyraźny na etapie tworzenia kierunku – uczestnicy spotkania z interesariuszami podkreślali duże zaangażowanie i częste rozmowy indywidualne osoby odpowiedzialnej za opracowanie programu studiów dla akredytowanego kierunku. Dotyczyły one programu nauczania, analizy treści i sposobów weryfikacji uzyskiwanej wiedzy. Obecnie interesariusze zewnętrzni (pracodawcy) mają możliwość dokonywania weryfikacji efektów kształcenia w trakcie praktyk studenckich, a swoje uwagi i sugestie co do przebiegu procesu kształcenia odnotowują w dzienniczkach praktyk. Jest to główna forma weryfikacji efektów kształcenia z udziałem pracodawców, jaka ma miejsce w odniesieniu do akredytowanego kierunku.

Należy zauważyć, że relacje pomiędzy jednostką odpowiedzialną za akredytowany kierunek a pracodawcami mają przede wszystkim indywidualny i nieformalny charakter. Jednostka odpowiedzialna za akredytowany kierunek w bardzo ograniczonym stopniu zachęca interesariuszy zewnętrznych do aktywności na terenie Instytutu, a warto podkreślić, że spotkania interesariuszy (niekoniecznie w ściśle sformalizowanej formie, np. rady pracodawców lub innego gremium) i wymiana opinii na temat efektów kształcenia, wiedzy i umiejętności absolwentów czy też programu studiów, pozwoliłaby na ścieranie poglądów, nowe pomysły i inspiracje dla doskonalenia procesów zapewnienia jakości kształcenia, a tym samym skuteczniejszego udziału pracodawców w procesie dostosowywania programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Z uwagi na jedyną specjalność nauczycielską pozyskiwanie praktyków w poczet kadry dydaktycznej sprowadza się do zatrudniania osób mających doświadczenie w pracy nauczycielskiej, co rzeczywiście ma miejsce. Jeden z pracowników jest jednocześnie zatrudniony w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. Przedstawiciele instytucji współpracujących nie są w żaden inny sposób zaangażowani w realizację programu studiów. Nie ma dyskusji nad pożądanymi efektami kształcenia ani nad sposobem ich weryfikacji.

Warto natomiast dodać, że fakt powołania do życia kierunku Filologia miał pozytywny wpływ na życie lokalnej społeczności i wyraźnie odpowiadał na jej bieżące potrzeby. Rozmówcy obecni na spotkaniach w trakcie wizytacji (interesariusze zewnętrzni, pracownicy, studenci) wskazywali na to, że kierunek wpłynął pozytywnie na postrzeganie miasta przez mieszkańców, ograniczył nieco odpływ młodych ludzi do Warszawy, pozwolił pozyskać potrzebne umiejętności, będące narzędziem pożądanym z uwagi na ożywione kontakty mieszkańców z zagranicą.

Absolwenci PWSliP są wysoko oceniani jako nauczyciele. Przedstawiciel Przedszkola nr 2 wskazywał na popyt na absolwentów kierunku. Przedstawiciele Przedszkola nr 4 podkreślali empatię absolwentów i umiejętność pracy z dziećmi ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Uczelnia włącza się w inne przedsięwzięcia, na przykład ogólnopolski konkurs *Thumacze na start*. Na uwagę zasługują również warsztaty międzykulturowe dla studentów, w których udział wzięli również studenci filologii angielskiej.

W trakcie spotkania z interesariuszami zewnętrznymi jednostki odpowiedzialnej za akredytowany kierunek, które miało miejsce podczas wizytacji, jeden z uczestników poinformował o dużym popycie na absolwentów ze strony miejscowych przedsiębiorstw. Sugerowano nawet utworzenie nowej specjalności, której absolwenci byłiby tłumaczami z poszerzoną znajomością terminologii branży przetwórstwa rolno-spożywczego, które rozwija się w Łomży i okolicy, w połączeniu ze znajomością nowych technologii informacyjnych, co już częściowo jest realizowane na specjalności nauczycielskiej.

Absolwentka obecna na spotkaniu podkreśliła, że zdobyte kompetencje sprawiają, iż w Warszawie, gdzie obecnie kontynuuje naukę, może swobodnie konkurować z absolwentami

innych renomowanych uczelni.

Obecny na sali pracodawca również podkreślał wysoki poziom merytoryczny absolwentów.

Ograniczony jak do tej pory jest wpływ na ocenę i ewentualną modyfikację efektów kształcenia oraz programu studiów ze strony kluczowej grupy interesariuszy zewnętrznych, jaką są absolwenci. Biuro Karier nie prowadzi jak dotąd monitoringu losu absolwentów. Od 2014 prowadzi natomiast badanie potrzeb miejscowego rynku pracy, w 2015 powstał pierwszy raport *Badanie oczekiwań pracodawców i ocena przygotowania Absolwentów PWSliP w Łomży*. Dotychczas Biuro Karier zorganizowało tylko jedno spotkanie z potencjalnymi pracodawcami dedykowane studentom Filologii angielskiej (projekt *Aktywni na rynku pracy*). Biuro odnotowało 5 ofert pracy w 2015 i 6 ofert w 2016. Biuro współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Łomży, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku Oddział w Łomży, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Łomży, Inkubatorem Ludzi Biznesu i bezpośrednio z pracodawcami.

3.2

Kryterium nie podlega ocenie.

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy ani z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze lub kulturalne.

3. Uzasadnienie

Wizytowana jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym w ograniczonym zakresie, głównie w sposób niesformalizowany. Wynika to z wąskiej specjalności, która z natury rzeczy nakierowuje Jednostkę na placówki edukacyjne funkcjonujące w systemie oświaty.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w pełni zgodna jest z profilem, efektami oraz treściami kształcenia przedstawionymi przez Jednostkę. Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na określanie i weryfikację efektów kształcenia wyraźny był na etapie tworzenia kierunku, obecnie jednak główną formą współpracy, na podstawie której dokonuje się weryfikacja części efektów kształcenia są praktyki zawodowe

Przedstawiciele instytucji współpracujących nie są zaangażowani w realizację programu studiów. Nie ma dyskusji nad pożądanymi efektami kształcenia ani nad sposobem ich weryfikacji. Z uwagi na jedyną specjalność nauczycielską współpraca w bardzo niewielkim stopniu dotyczy pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią.

4. Zalecenia

Z uwagi na fakt, iż na terenie Instytutu nie odbywają się spotkania interesariuszy, zaleca się regularne organizowanie Kadry zarządzającej Jednostki ocenianej ze wszystkimi interesariuszami zewnętrznymi, których Jednostka jest w stanie pozyskać. Wydaje się, że spotkania odbywać się powinny cyklicznie (np. dwa razy w roku), ale o ich częstotliwości zadecydować powinny bieżące potrzeby Jednostki.

Warto również rozważyć powołanie stałego gremium, w którego skład wejdą przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (np. tzw. rady pracodawców).

Rekomenduje się, aby Biuro Karier podjęło znacznie bardziej intensywną współpracę z przedsiębiorcami i pracodawcami. Zalecane są spotkania o charakterze dyskusyjnym (np. w formie paneli dyskusyjnych lub zogniskowanych wywiadów grupowych z udziałem interesariuszy zewnętrznych), do których dołączać mogą osoby potencjalnie zainteresowane podjęciem współpracy.

Z uwagi na to, że naturalnym pracodawcą dla absolwentów Filologii są szkoły językowe – rekomenduje się nawiązanie szerszej z nimi współpracy, zwłaszcza że z natury rzeczy mają ściśle sprecyzowane oczekiwania i potrzeby, a również szeroką wiedzę na temat nowoczesnych metod, materiałów i środków dydaktycznych, co może przynieść obu stronom wiele korzyści.

Sugeruje się również – zgodnie z sugestiami interesariuszy obecnych w czasie spotkania z nimi -

utworzenie nowej specjalności, której absolwenci byłoby tłumaczami z poszerzoną znajomością terminologii branży przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwijającego się w Łomży i okolicy, w połączeniu ze znajomością nowych technologii informacyjnych. Jest to już częściowo realizowane na specjalności nauczycielskiej, zatem sugeruje się poszerzenie i wyodrębnienie takiej specjalności.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Uczelnia deklaruje, że realizuje zajęcia na kierunku Filologia w dwóch budynkach: budynku głównym PWSiP przy ul. Akademickiej 14 w 13 salach (sale: 108, 112, 114, 207, 208, 211, 213, 225, 226, 312, 315, 326, 6) i w budynku przy ul. Akademickiej 1 w 13 salach (B0.4, B0.5, B0.6, B0.8, B1.5, B1.6, B1.7, B2.4, B2.5, B2.6, B2.7, B2.8, B2.9.) Łączna powierzchnia dydaktyczna uczelni to 22 631,61 m², w tym powierzchnia własna, to 20 033,61 m². Oprócz tego, na mocy porozumienia zawartego z Prezydentem Miasta Łomża, uczelnia korzysta z miejskiej bazy sportowej: hali Sportowej im. Olimpijczyków Polskich, pływalni miejskiej, sal gimnastycznych i boisk sportowych przy szkołach podstawowych, a także stadionu lekkoatletycznego, których łączna powierzchnia wynajmowana wynosi 2 598,00 m². Baza dydaktyczna –jest nowoczesna, zadbana, robiąca duże wrażenie. Przeszkolony budynek grozi jednak silnym nagrzewaniem, na co wskazywali zarówno pracownicy, jak i studenci. Występują okresowe problemy z klimatyzacją, na przykład wizyta w Biurze Karier musiała przebiegać przy otwartych drzwiach z powodu zbyt wysokiej temperatury i niedostatecznej klimatyzacji.

Zajęcia wykładowe są realizowane w dziewięciu salach wykładowych (w tym aula z systemem tłumaczeń symultanicznych); w dwóch salach ćwiczeniowych; w pracowniach językowych oraz w pięciu pracowniach komputerowych. Wszystkie sale wykładowe są wyposażone w rzutniki multimedialne, tablice, komputer, dostęp do Internetu. Wszystkie stanowiska w pracowniach komputerowych są wyposażone w system operacyjny Windows XP Professional lub nowszy, MS Office 2003 Professional lub nowszy, OpenOffice wersja 2.4 lub nowsza, Corel Draw wersja 12 lub nowsza, Adobe Photoshop CS4. Pracownie komputerowe są wyposażone w nowoczesne stacje robocze, sprzęt multimedialny i system okablowania strukturalnego obejmujący cały budynek wykonany zgodnie z wymogami kategorii 6, pozwalający na transmisję danych z prędkością 1000 megabitów na sekundę. Wszystkie urządzenia transmisji danych i stacje robocze zarządzane są centralnie dzięki serwerom zainstalowanym w głównym punkcie dystrybucyjnym. W trakcie

wizytacji, ZO PKA miał możliwość dokładnie przejrzeć infrastrukturę oraz obserwować zajęcia w salach wykładowych, ćwiczeniowych i pracowniach językowych i komputerowych. Opis bazy dydaktycznej przedstawiony w raporcie samooceny został potwierdzony podczas wizytacji. Można więc stwierdzić, że uczelnia spełnia warunki, potrzebne do prowadzenia zajęć na kierunku Filologia. Taka baza zaspokaja potrzeby studentów na specjalności nauczycielskiej uwzględniającej przygotowanie studentów z zakresu technologii informacyjnych. Podkreślić należy, że na rynku edukacyjnym brakuje nauczycieli, w tym nauczycieli języków obcych, wprawnie korzystających ze środków dydaktycznych opartych na technologiach informacyjnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że studenci mają dostęp do stacjonarnych interaktywnych tablic multimedialnych, podczas gdy na rynku edukacji, zwłaszcza edukacji pozaformalnej korzysta się już z tablic mobilnych i aplikacji na komórki i smartfony. Postęp technologiczny postępuje tak szybko, że należy większy akcent kłaść na nadążanie za rozwojem technik nauczania opartych na technologiach informacyjnych. Absolwent w momencie opuszczania uczelni powinien być zaznajomiony ze wszystkimi, nawet najbardziej nowoczesnymi, środkami dydaktycznymi, by w pełni zaspokajać potrzeby rynku również w tym zakresie.

Z opinii studentów również wynika, że baza jaką dysponuje Jednostka jest dostosowana do form zajęć, a także umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Jednak nie zapewnia im w pełni właściwych warunków dla udziału w zajęciach szczególnie w okresie wiosenno-letnim. Budynki, którymi dysponuje Jednostka są nowe i nadmiernie przeszklone i w okresie wiosenno-letnim w salach dydaktycznych jest bardzo gorąco i duszno. Zamontowany nawiew nie spełnia swojej funkcji.

4.2.

Jednostka zapewnia studentom możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych w formie bogatego księgozbioru oraz zasobów informacyjnych w formie dostępu on-line do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki (m.in. Elsevier, Springer, Web of Knowledge, EBSCO) oraz poprzez dostęp do bazy e-Publikacje Nauki Polskiej. Czytelnia ma łącznie 55 miejsc dla czytelników oraz 22 stanowiska komputerowe i zapewnia dostęp do Internetu bezprzewodowego. Biblioteka prenumeruje 46 tytułów czasopism specjalistycznych (w tym 4 dla kierunku Filologia), księgozbiór obejmuje 740 książek. W trakcie wizytacji, Zespół Oceniający PKA miał możliwość weryfikować wybrane sylabusy pod kątem dostępu do obowiązkowych i zalecanych lektur i może stwierdzić, że rzeczywiście lektury, które są podane w sylabusach są dostępne w bibliotece w formie książkowej, papierowej (w przypadku artykułów) czy w formie cyfrowej (poprzez dostęp bazy z e-Publikacji Nauki Polskiej czy Wirtualnej Biblioteki Nauki). Na terenie biblioteki czytelnicy mogą pracować na własnych laptopach, korzystając z Internetu bezprzewodowego.

Studenci wizytowanego kierunku w trakcie spotkania z ZO PKA również wyrazili opinię, iż zasoby biblioteczne dostosowane są do ich potrzeb, w tym literatury wymaganej i zalecanej przez nauczycieli akademickich w sylabusach. Niewielkie braki wskazali w literaturze z zakresu psychologii oraz dotyczącej nauczania języka angielskiego, która jest niezbędna studentom w trakcie realizacji pracy dyplomowej. Studenci zwrócili uwagę na fakt, iż do wielu publikacji mają dostęp wirtualny, co ocenili bardzo pozytywnie.

4.3.

Kierunek Filologia nie prowadzi kształcenia na odległość. Prowadzone są jedynie zajęcia z wykorzystaniem platformy e-learningowej (opartą o moodle). Podczas wizytacji, Zespół Oceniający PKA miał możliwość zapoznania się z tym, w jaki sposób wykładowcy korzystają z platformy e-learningowej. Prowadzący szczególnie przedmioty praktyczne (np. praktyczna nauka języka angielskiego – writing) zadeklarowali, że czynnie korzystają z platformy e-learningowej podczas zajęć ze studentami.

3. Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna Jednostki jest odpowiednia dla liczby i potrzeb studentów ocenianego kierunku, pozwala na realizowanie przez nich programu studiów oraz umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia spełnia warunki potrzebne do prowadzenia zajęć na

kierunku Filologia niezależnie od formy zajęć uwzględniając wykład, ćwiczenia czy zajęcia praktyczne z nauki języka angielskiego. Wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych jest dostosowane do potrzeb kształcenia na kierunku Filologia, specjalizacja Filologia angielska z Technologią Informacyjną, specjalność nauczycielska.

Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość, ale zapewnia studentom dostęp Internetu na terenie uczelni oraz możliwość korzystania z trzech bardzo nowoczesnych pracowniach komputerowych.

Baza dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Jednostka w pełni zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych.

4. Zalecenia

Rekomenduje się wprowadzenie działań mających na celu obniżenie temperatury w salach dydaktycznych w miesiącach wiosenno-letnich.

Zaleca się nabyć odpowiedni sprzęt elektroniczny do realizacji procesu dydaktycznego.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena - znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Na podstawie Uchwały nr 103/2010 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży nauczyciele akademicki są zobowiązani do realizacji dyżurów dydaktycznych w wymiarze co najmniej 1 godziny tygodniowo. Z informacji przedstawionej przez studentów wizytowanego kierunku studiów wynika, iż nauczyciele akademicki realizują dyżury w wyznaczonych przez siebie godzinach, a ich częstotliwość jest adekwatna do potrzeb studentów. Według studentów w razie jakichkolwiek dodatkowych potrzeb mają oni możliwość umówienia się na dodatkowe konsultacje bezpośrednio lub drogą elektroniczną.

Studenci wizytowanego kierunku studiów wyrazili opinię, iż skargi i wnioski kierują bezpośrednio do Władz Instytutu, tylko w nielicznych przypadkach angażując opiekuna roku.

Według studentów wizytowanego kierunku studiów literatura zalecana przez nauczycieli

akademickich w sylabusach jest przydatna w procesie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W przypadku niedostępności literatury, a także w celu poszerzenia wiedzy studentów nauczyciele akademicy udostępniają studentom alternatywne materiały dydaktyczne m.in. drogą elektroniczną.

Z opinii studentów wynika, iż ze względu na późny wybór tematyki pracy dyplomowej nie mogą oni również prowadzić badań w ramach realizacji pracy czym większość z nich jest zainteresowana. Studenci wizytowanego kierunku studiów mają możliwość wyboru opiekuna spośród dwóch nauczycieli akademickich prowadzących seminarium dyplomowe. Wyrazili jednocześnie zainteresowanie szerszym zakresem tematyki wyboru pracy dyplomowej.

System pomocy materialnej Jednostki jest regulowany przez Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów PWSiIP w Łomży wprowadzonym Zarządzeniem Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Nr 75/2014 z dnia 8 października 2014 roku. Regulamin ten przewiduje świadczenia zgodne z art. 173 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012 poz. 572 z późn. zm). Stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi są przyznawane na wniosek zainteresowanego studenta przez Komisję Stypendialną, której skład w większości stanowią studenci. Stypendia Rektora dla najlepszych studentów oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy są kierowane do Rektora Jednostki. Odwołania od decyzji Komisji Stypendialnej rozpatruje Odwoławcza Komisja Stypendialna, w której skład w większości stanowią studenci. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż zasady przyznawanie stypendiów są im znane.

5.2.

Z danych przedstawionych przez Jednostkę w *Raporcie Samooceny* oraz w trakcie wizytacji wynika, iż studenci tylko w niewielkim stopniu wykorzystują możliwości uczestnictwa w wymianach międzynarodowych. W latach 2012-2016 z wymiany skorzystało 11 studentów. Według studentów większym zainteresowaniem cieszyłaby się możliwość udziału w wymianach studenckich organizowanych w porozumieniu z jednostkami z krajów anglojęzycznych. Studenci nie mają możliwości udziału w wymianach krajowych, wyrazili jednakże opinię, że nie są zainteresowani taką możliwością.

5.3.

W Jednostce funkcjonuje Biuro Karier, jednakże studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż Jednostka w żaden sposób nie wspiera studentów we wchodzeniu na rynek pracy oraz poszukiwaniu miejsc praktyk. Potwierdziła to analiza własna, która wykazała brak ofert pracy, staży oraz praktyk skierowanych do studentów wizytowanego kierunku studiów. Według studentów Jednostka nie wspomaga ich w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ich opinii jedyny kontakt z tym otoczeniem gwarantują im praktyki, jednakże sami muszą poszukiwać miejsca praktyk, co w opinii studentów nie jest proste.

Jednostka zapewnia Samorządowi Studentów odpowiednie warunki lokalowe, a także zaplecze finansowe adekwatne do budżetu. Według przedstawicieli Samorządu jest to wsparcie adekwatne do ich potrzeb.

5.4.

Osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów niepełnosprawnych z ramienia Jednostki jest Kierownik Działu Spraw Studenckich. Z informacji przedstawionej przez Jednostkę wynika, iż w ramach wsparcia osób niepełnosprawnych są organizowane indywidualne spotkania Kierownika z osobą niepełnosprawną i jej opiekunami w celu ustalenia indywidualnych potrzeb. W celu zapewnienia wsparcia osobom z zaburzeniami o charakterze psychicznym Jednostka podpisała umowę z poradnią psychologiczną. Infrastruktura jaką dysponuje Jednostka jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, m.in. poprzez windy, podjazdy, toalety dla osób niepełnosprawnych, a także dla osób niedowidzących poprzez wyraźne oznakowania stopni, drzwi, itp. W salach dydaktycznych znajdują się również pętle indukcyjne. W ramach wsparcia studenci niepełnosprawni mogą również ubiegać się o alternatywną formę notowania zajęć oraz egzaminów, w celu dostosowania ich do ich potrzeb,(np. zmiana formy pisemnej na ustną).

5.5.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA wynika, iż jakość obsługi administracyjnej (dziekanatu) uległa znaczącemu pogorszeniu w momencie zmiany pracowników, którzy z punktu widzenia studentów nie są przygotowani merytorycznie do zajmowanych stanowisk, w związku z czym nie są w stanie udzielić studentom odpowiedzi na wiele pytań, m.in. dotyczących pomocy materialnej. Godziny pracy jednostek administracyjnych są dostosowane do potrzeb studentów.

Studenci wyrazili opinię, iż mają dostęp do informacji o programie kształcenia, toku studiów czy stypendiach za pośrednictwem strony internetowej Jednostki oraz systemu USOS. Zwrócili jednakże uwagę, że system USOS nie jest wykorzystywany przez nauczycieli akademickich na bieżąco w celu informowania studentów o otrzymanych ocenach.

3. Uzasadnienie

Jednostka stwarza warunki sprzyjające naukowemu, społecznemu i zawodowemu rozwojowi studentów – jest to szeroka pomoc materialna, dydaktyczna i naukowa. Wszystko to służy osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych.

Władze jednostki w ograniczony sposób wspierają udział studentów w krajowych i międzynarodowych programach wymiany, konferencjach, życiu naukowym.

Jednostka w bardzo ograniczony sposób wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, a także w ograniczony sposób jest zainteresowana ich odnalezieniem się na rynku pracy.

Studenci niepełnosprawni uzyskują odpowiednie wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

Jednostka w ograniczony sposób zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

Rekomenduje się zapewnienie studentom większego wsparcia w poszukiwaniu miejsc praktyk dydaktycznych oraz rozważenie wydłużenia okresu ich realizacji, co przyczyni się do łatwiejszego znalezienia miejsc realizacji praktyk przez studentów.

Zaleca się wzmocnienie działań mających na celu zwiększenie kontaktów studentów z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz

prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

6.1.1.

Celem polityki jakości kształcenia Państwowej Wyższej Szkoły jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie, tak aby absolwenci Uczelni posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne cenione na rynku pracy i dostosowane do zmieniających się potrzeb otoczenia. Projakościowa działalność obejmuje zapewnianie spójności realizowanych na prowadzonych kierunkach programów kształcenia z Krajowymi i Europejskimi Ramami Kwalifikacji, przekazywanie studiującym wiedzy opartej o aktualny stan nauki oraz najnowsze kierunki jej rozwoju, ciągłe monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, poszerzanie/aktualizację oferty edukacyjnej zgodnie z potrzebami rynku pracy, tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju umiejętności i zainteresowań studiujących w celu umożliwienia im maksymalnego rozwoju intelektualnego poprzez wspieranie działalności kół naukowych, wprowadzenie systemu motywacyjnego opartego o stypendia, utrzymywanie międzynarodowej współpracy, zapewnianie studiującym kontaktu z kadrami o bogatym doświadczeniu praktycznym zdobytym poza uczelnią, o wysokich kompetencjach naukowych i dydaktycznych oraz stwarzanie im środowiska stymulującego potrzebę nauki i rozwoju, promowanie rozwoju kadry naukowej: tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju naukowego i doskonalenia umiejętności dydaktycznych kadry akademickiej PWSiIP, rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie badań naukowych oraz wyjazdów kadry i studentów do uczelni zagranicznych, monitorowanie i analizę procesu kształcenia, w tym weryfikację i walidację efektów kształcenia i uczenia się, ocenę jakości programów studiów, ocenę jakości metod i warunków prowadzenia zajęć, cykliczne badania jakości kształcenia przeprowadzane wśród studentów i absolwentów uczelni, monitorowanie losów zawodowych absolwentów we współpracy z Biurem Karier, włączenie studentów i interesariuszy zewnętrznych w budowanie i ocenę jakości kształcenia na Wydziale, dbanie o wysoki poziom infrastruktury, nowoczesne wyposażenie pracowni dydaktycznych, dostęp do materiałów dydaktycznych i najnowszej literatury naukowej oraz korzystanie z technologii informacyjnej jako wsparcia procesu dydaktycznego.

Za jakość kształcenia odpowiedzialni są wszyscy członkowie społeczności Uczelni: władze, nauczyciele, pracownicy administracji, studenci.

Projektowanie efektów kształcenia odbywa się przy udziale właściwych dla kierunku interesariuszy zewnętrznych: placówki oświatowe, ośrodki kształcenia nauczycieli, szkoły języków obcych. Zgodnie ze strategią i misją Uczelni w brzmieniu „kształcimy praktyków” zawarto z tymi instytucjami umowy o współpracy w zakresie sposobu prowadzenia i organizacji studiów o profilu praktycznym. Ewaluowaniu programów studiów sprzyja systematycznie poszerzana współpraca (umowy z nowymi placówkami oświatowymi, lokalnymi inwestorami). Formy i zasady współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym i kulturalnym są dobrane do specyfiki kierunku. Zgodnie z zawartymi w systemie zapewniania jakości procedurami ich charakter i zasięg są określane na poziomie poszczególnych Instytutów i monitorowane przez Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia. Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym jest realizowana poprzez stałą współpracę związaną z realizacją programu kształcenia (zbieranie opinii interesariuszy w procesie projektowania efektów, konsultowanie zmian w programie kształcenia podczas organizowanych przez Kierowników

Instytutów spotkań), oraz współpracę doraźną (współpraca w zakresie organizowanych konferencji naukowych, konsultowanie zmian w prawie). Udział przedstawicieli instytucji i przedsiębiorstw funkcjonujących głównie w mikroregionie łomżyńskim zapewnia dostosowanie treści programowych przekazywanych studentom do aktualnych potrzeb potencjalnych pracodawców (np. otwarcie specjalności, która umożliwi studentom zdobycie interdyscyplinarnej wiedzy w zakresie i filologii i technologii informatycznych, pomocnej w pracy nauczyciela i pracownika działających w regionie przedsiębiorstw). Analiza dokumentacji związanej z procesem kształcenia pokazała, że programy studiów podlegają doskonaleniu, zgodnie z wytycznymi wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (np. projektowana aktualizacja oferty kształcenia poprzez jej rozbudowanie o dodatkową specjalizację tłumaczeniową). W odpowiedzi na zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych zapotrzebowanie na dodatkowe umiejętności absolwentów kierunku, które nie mieściły się w koncepcji prowadzonego kierunku studiów, zaprojektowano studia podyplomowe: Język angielski dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, Język angielski w tłumaczeniach biznesowych i prawniczych. Protokoły ze wspólnego posiedzenia Instytutowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia oraz Komisji do Spraw Monitorowania Jakości Kształcenia potwierdzają, iż na kierunku prowadzony jest cykliczny (co 3 lata) monitoring i przegląd programów kształcenia.

W skład Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia powołany został przedstawiciel studentów. Należy stwierdzić, iż jedyny udział studentów w procesie projektowania efektów kształcenia wynika z procedury ankietyzacji, jednakże wyniki uzyskane przez nauczycieli akademickich nie muszą być przez nich uwzględnione w procedurze zmian efektów kształcenia.

6.1.2.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku jest prowadzone poprzez przegląd i analizę protokołów egzaminacyjnych, opinii opiekunów praktyk, recenzji prac dyplomowych, arkuszy hospitacji zajęć. Dyrektor Instytutu po zasięgnięciu i uwzględnieniu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów dokonuje analizy stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Pracownicy są świadomi obowiązku realizowania założonych efektów kształcenia oraz prowadzenia zajęć zgodnie z treściami programowymi zawartymi w sylabusach. Przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy z nauczycielami akademickimi potwierdzają, iż w ramach procesu monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wprowadzają oni (oraz rozpowszechniają je wśród kolegów w ramach dobrych praktyk) własne, autorskie rozwiązania służące kompleksowej ocenie zdobywanych przez studentów komponentów wykształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (np. cząstkowa ocena różnych aspektów przygotowanej przez studenta wypowiedzi w zakresie zrozumienia zagadnienia, poprawności gramatycznej wypowiedzi, różnorodności doboru narzędzi przedstawienia zagadnienia, co pozwala studentowi uzyskać pełniejszy obraz stopnia osiągnięcia poszczególnych umiejętności). Analiza protokołów Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia potwierdza, iż wprowadzono zmiany służące poprawie oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia np. wprowadzenie tzw. „wewnętrznej obiegówki”, która pozwala na ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia z seminarium dyplomowego przez dwóch nauczycieli akademickich, których dorobek naukowy pokrywa się z realizowaną przez studenta tematyką pracy dyplomowej.

Zgodnie z przyjętą na Uczelni procedurą okresowy monitoring i ewaluacja programów kształcenia przeprowadza cyklicznie (co 3 lata) powołana przez Dyrektora Instytutu Komisja. W procesie monitorowania i ewaluacji wykorzystuje się opinie nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli samorządu studenckiego, opinie pracodawców na temat wiedzy, umiejętności i postaw absolwentów uzyskanych w ramach danego programu studiów, opinie absolwentów o przydatności nabytej (w ramach danego programu kształcenia) wiedzy, a także o ewentualnych brakach w tym zakresie, wnioski z hospitacji zajęć, informacje z ankiet studenckich wypełnianych w systemie USOS, opinie instytucji akredytujących i wizytujących Uczelnię. Komisja dokonuje oceny programu kształcenia oraz przedkłada Dyrektorowi Instytutu oraz Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia propozycje zmian w monitorowanym programie wraz z ich uzasadnieniem, a następnie po uzyskaniu opinii Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Dyrektor Instytutu przedkłada propozycję zmian w programie na posiedzeniu Senatu (np. zorganizowanie kursu wyrównawczego z zakresu podstawowej nauki języków obcych). W odniesieniu do realizowanych przez studentów praktyk zawodowych,

ocenę monitorowania zdobytych podczas nich efektów przeprowadza Dyrektor Instytutu, który zalicza studentowi praktykę, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyki oraz zostały osiągnięte zakładane efekty kształcenia.

W zakresie procesu dyplomowania określono procedurę ramowych zasad przygotowywania prac dyplomowych z zaznaczeniem, iż praca powinna mieć charakter praktyczny tzn. diagnozować i rozwiązywać konkretny problem adekwatnie do efektów kształcenia przyjętych na danym kierunku studiów. Egzamin dyplomowy obejmuje pytania lub zadania sprawdzające poziom opanowania kierunkowych efektów kształcenia. Zasady regulujące przebieg egzaminu, w tym liczbę pytań/zadań obowiązujących na egzaminie i ich zakres ustala Dyrektor Instytutu w porozumieniu z Instytutową Komisją ds. Jakości Kształcenia.

6.1.3.

Zadaniem funkcjonującego w ramach kierunku wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest analiza procedur oceniania i weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia, w tym ocena procesu dyplomowania zgodnie z regulaminem dyplomowania, czy zapobieganie zjawiskom patologicznym (funkcjonowanie systemu antyplagiatowego). Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje swoimi procedurami jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, które powinny spełniać kryteria, założenia i cele programu studiów, wzmacniać proces samokształcenia, sprawdzać czy student podlega przejrzystemu systemowi oceny oraz realizować kierunkowe i obszarowe efekty kształcenia. Realizacji tych celów służą metody i formy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia, na które składają się metody i techniki kontroli postępów studentów w postaci prac pisemnych, odpowiedzi ustnych, prac kontrolnych, prezentacji, jak również wyniki pracy indywidualnej i grupowej oraz udział w seminariach. Elementem weryfikowania osiąganych przez studentów efektów kształcenia jest ich udział w konkursach i konferencjach językowych służących rozwijaniu zainteresowań, a także wzbogacaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej (np. konferencja studentów *Trendy i innowacje w nauczaniu języka angielskiego*, warsztaty edukacji międzykulturowej „między innymi” zorganizowane przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ Młodzież oraz Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, Ogólnopolski Konkurs Lingwistyczny organizowany przez agencję tłumaczeń i szkołę językową Skrivanek we współpracy z British Council i uczelniami partnerskimi, Konkurs *Thumacze na start*). W ten sposób osiągnięte przez studentów efekty kształcenia mogą być skonfrontowane z kompetencjami studentów innych uczelni prowadzących pokrewny kierunek studiów.

Archiwizacja prac dyplomowych prowadzona jest z wykorzystaniem systemu informatycznego Archiwum Prac Dyplomowych (ADP) będącego elementem Uczelnianego Systemu Obsługi Studiów (USOS). Kontrola antyplagiatowa realizowana jest za pomocą Otwartego Systemu Antyplagiatowego (OSA) za pośrednictwem ADP. Uwzględniając specyfikę ocenianego kierunku, w ramach systemu wprowadzono również procedurę zapewniającą przekazywanie tytułów prac dyplomowych wraz z ich tłumaczeniami na język angielski do odpowiedniej jednostki, a konsultacje w zakresie tłumaczenia zapewnia Studium Języków Obcych. Przed wysłaniem pracy dyplomowej do kontroli antyplagiatowej opiekun sprawdza poza zawartością merytoryczną, poprawność zapisanego pliku w APD. Opiekun, po zapoznaniu się z raportem z kontroli antyplagiatowej podejmuje decyzję o dopuszczeniu pracy do obrony, bądź skierowaniu pracy do poprawy. Komponentem ewaluacji osiąganych efektów kształcenia są również praktyki, której forma i miejsca odbycia podlega weryfikacji dokonywanej przez Dyrektora Instytutu.

6.1.4.

Zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Senat Uczelni 30 kwietnia 2015 roku podjął uchwałę w sprawie sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się, a także procedury określającej zasady potwierdzania efektów uczenia się obowiązujące w uczelni. Obecnie oceniany kierunek studiów nie jest uprawniony do wdrożenia omawianej procedury, jednakże przyjęte rozwiązania potwierdzają przygotowanie systemu na jej wprowadzenie.

6.1.5.

Do czasu przeprowadzenia oceny programowej na kierunku Filologia wypromowano dwa roczniki

absolwentów. Przyjęta procedura monitorowania losów zawodowych absolwentów przewiduje przeprowadzenie badania ich kariery zawodowej po 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Dotychczas nie przeprowadzono badania dotyczącego monitorowania losów zawodowych absolwentów ocenianego kierunku studiów, w związku z czym nie można ocenić wykorzystania wyników monitoringu do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. Mimo to nauczyciele akademicy, z którymi w trakcie wizytacji przeprowadzono rozmowy, wykazują pełną świadomość losów wypromowanych absolwentów, którzy kontynuują kształcenie na drugim stopniu studiów na innych uczelniach. Ta pozyskiwana dotychczas nieformalną drogą wiedza pozwala im potwierdzić słuszość stosowanych metod dydaktycznych. Przygotowując się na przeprowadzenie w najbliższym czasie badania ścieżki zawodowej absolwentów opracowana została stosowna procedura, zgodnie z którą nadzór nad przebiegiem monitorowania losów zawodowych absolwentów będzie sprawował Prorektor ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich. Kompetencje w zakresie realizacji badania *Badanie Losów Zawodowych Absolwentów* przypisano Biuru Karier, którego zadaniem będzie: budowanie baz absolwentów wyrażających zgodę na udział w badaniach, przeprowadzenie badania wśród absolwentów oraz opracowanie raportu z badania. Studenci ostatniego roku studiów I i II stopnia wypełnią formularz zgody na udział w badaniu przed obroną pracy dyplomowej. Absolwenci po 3 i po 5 latach od obrony pracy dyplomowej otrzymają drogą elektroniczną ankietę dotyczącą *Badania Losów Zawodowych Absolwentów*. W ciągu 2 miesięcy od zakończenia procesu ankietowania Biuro Karier przeprowadzi analizę ankiet, a w ciągu 2 miesięcy po podsumowaniu wyników ankiet przez Biuro Karier Prorektor ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich przedstawi poddane analizie dane dotyczące absolwentów podczas posiedzenia Senatu Uczelni. Opracowana informacja z przeprowadzonej analizy badania na bieżąco przekazywana jest do wykorzystania służbowego Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia oraz Dyrektorom Instytutów. Wyniki ankiet wykorzystywane będą do modernizacji programów kształcenia oraz opracowania programów nowych kierunków studiów, a ich przydatność do potwierdzania celowości realizowanych efektów kształcenia na rynku pracy będzie można ocenić podczas kolejnej akredytacji

6.1.6.

W Instytucie Humanistyczno-Społecznym funkcjonuje system ocen, kadry prowadzącej proces kształcenia na ocenianym kierunku, uwzględniający następujące elementy: ocenę pracowników w obszarze naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym, ocenę prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych dokonywaną przez studentów, hospitacje zajęć dokonywane przez Dyrektora Instytutu, Zastępcę Dyrektora Instytutu lub osobę wskazaną przez Dyrektora Instytutu posiadającą duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego sporządza plan hospitacji. Postępowanie i realizacja corocznych hospitacji obejmuje uczestnictwo w zajęciach lub ich zasadniczej części, wysłuchanie informacji od prowadzącego zajęcia na temat celu zajęć i zakładanych efektów zajęć, rozmowę ze studentami na temat sposobu realizacji zajęć. Zgodnie z przyjętą w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości procedurą osoba hospitująca zapoznaje osobę hospitowaną z wnioskami wynikającymi z hospitacji w terminie nie dłuższym niż tydzień od przeprowadzonej hospitacji. Protokół z hospitacji (w postaci ankiety hospitacji) przekazywany jest Przewodniczącemu Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a ewentualna informacja o ocenie negatywnej Dyrektorowi Instytutu. W przypadku krytycznych uwag dotyczących hospitowanych zajęć dydaktycznych Dyrektor Instytutu podejmuje działania takie jak: rozmowa motywująca z prowadzącym zajęcia, wyznaczenie opiekuna dydaktycznego, zalecenie odbycia właściwych szkoleń lub inne (adekwatnie do uwag osoby hospitującej). Może także zalecić dodatkową hospitację. W przypadku istotnych negatywnych uwag ponowna hospitacja zajęć powinna odbyć się w ciągu miesiąca od daty ostatniej hospitacji lub na najbliższych zajęciach prowadzonych przez daną osobę. Wyniki hospitacji podlegają analizie Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w ramach przygotowywanej przez nią karty podsumowującej efekty pracy. Nauczyciele akademicy z najwyższą oceną otrzymują nagrody finansowe oraz możliwość awansu zawodowego.

Dyrekcja Instytutu wspiera zarówno młodą kadre, jak i pozostałych pracowników uczestniczących w procesie kształcenia, w dążeniu do podnoszenia swoich kwalifikacji naukowych. System motywacyjny zawiera następujące przedsięwzięcia: urlopy naukowe (w semestrze zimowym 1 osoba obroniła doktorat i wykorzystała urlop naukowy), staże naukowe i zawodowe, krajowe i zagraniczne,

obniżenie pensum dydaktycznego (podczas wizytacji ustalono iż w roku akademickim 2015/2016 czterech nauczycieli miało obniżone pensum dydaktyczne za wykonywanie dodatkowych funkcji), stypendia naukowe, finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych (pracownicy wzięli udział w Konferencji *By uczyć efektywniej* poświęconej różnorodności nowoczesnych trendów i metod nauczania języków obcych), pomoc w publikowaniu prac na zewnątrz Uczelni, granty wewnętrzne na badania naukowe (wdrożono Regulamin wniosku, podziału i rozliczenia środków finansowych na działalność naukowo-badawczą), dodatkowe wynagrodzenie za szczególne osiągnięcia publikacyjne, zaangażowanie w działalność naukowo-badawczą, wspieranie publikacji uczelnianych: monografii, podręczników oraz skryptów, nagrody za osiągnięcia naukowe.

Do podjętych działań doskonalących w zakresie działania systemu w odniesieniu do omawianego kryterium należy uznać zmianę arkusza oceny okresowej nauczyciela akademickiego, w celu wzbogacenia jej o informacje pozwalające na bardziej kompleksową ocenę pracy nauczycieli akademickich. Na posiedzeniu Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia rozważano również zmianę pytań ankiet studenckich wypełnianych na koniec semestru. Do czasu przeprowadzenia oceny programowej nie zostały wdrożone zasady oceny kadry wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

6.1.7.

Ankieta oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej jest dostępna w formie elektronicznej w systemie USOS przez cały rok akademicki. Pod koniec semestru studenci są proszeni (za pośrednictwem mailowym, przez prowadzących zajęcia, opiekunów roczników lub przedstawicieli samorządu studentów) o wypełnienie wspomnianych wyżej ankiet. Wyniki ankiety uzyskane dla poszczególnych przedmiotów i przez poszczególnych nauczycieli akademickich oraz opinie o sposobie realizacji zajęć dydaktycznych są zestawiane centralnie przez system USOS. Wyniki z ankiety studenckiej są analizowane pod kątem średniej oceny uzyskanej przez wykładowcę lub przedmiot ze wszystkich pytań oraz średniej ocen z poszczególnych pytań. Średnia ocena obliczana jest na podstawie średniej arytmetycznej. Wyniki ankiet z przedmiotów na poszczególnych kierunkach są przesyłane do Dyrektorów Instytutów. Każdy nauczyciel może zapoznać się z wynikami ankiet dla jego przedmiotu poprzez system USOS. Wyniki ankiet są widoczne również dla studentów w systemie USOS. Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia przygotowuje pełną prezentację wyników ankiety dla poszczególnych kategorii i przedstawia je Senatowi. Wyniki są również prezentowane na spotkaniach ze studentami. Wnioski płynące z informacji zawartych w ankietach są ważnym komponentem okresowej oceny nauczycieli akademickich i podlegają analizie dokonywanej przez Dyrektora Instytutu w ramach prowadzonej przez niego polityki kadrowej. W przypadku jednoznacznie negatywnej opinii studentów o nauczycielu akademickim przewiduje się podjęcie kroków służących diagnozie i naprawie sytuacji (wywiad bezpośredni, dodatkowe hospitacje). Dotychczas jednak nie było konieczności uruchamiania przedstawionej procedury. W ramach ocenianego kryterium system podlega modyfikacjom służącym poprawie jego efektywności, czego przykładem jest planowana zmiana pytań zawartych w arkuszach ankiet studenckich wypełnianych na koniec semestru w celu poprawy kompleksowości i rzetelności pozyskiwanych przy jej pomocy danych.

6.1.8.

Infrastruktura dydaktyczna podlega monitorowaniu ze strony Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W wyniku stwierdzonego zapotrzebowania na doposażenia sal złożono zamówienie m.in. na zestaw tablicy interaktywnej, zestaw nagłośnienia, komputery oraz wizualizery. Należy docenić starania i skuteczność działania władz kierunku i Uczelni o pozyskiwanie środków finansowych służących rozwojowi Uczelni oraz poprawie jakości oferowanych usług dydaktycznych (pozyskanie środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rozwój potencjału naukowego).

Studenci będący osobami niepełnosprawnymi mogą zwracać się do opiekuna roku oraz Działu Spraw Studenckich o poradę, informację i pomoc odnośnie konkretnego wsparcia dostosowanego do ich potrzeb i rodzaju niepełnosprawności w trakcie całego czasu trwania studiów.

W Uczelni funkcjonuje system opieki dydaktycznej. Opieka nad studentami realizowana jest m.in.

poprzez powoływanie przez Dyrektorów poszczególnych Instytutów opiekunów lat studiów, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego.

Pomoc materialna dla studentów obejmuje stypendia socjalne, stypendia socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz Zapomogi. Uczelnia dysponuje również funduszem własnym przeznaczonym na stypendia i zapomogi dla studentów PWSliP w Łomży wyróżniających się wysokimi wynikami w nauce, aktywnie uczestniczących w działalności Uczelni lub znajdującym się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej.

Jednostką organizacyjną Uczelni odpowiedzialną za koordynację działań w obszarze wspierania studentów wchodzących na rynek pracy jest Biuro Karier, świadczy usługi w zakresie indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego, przedstawicielami otoczenia gospodarczego, społecznego i kulturalnego (Dni Otwartego Biznesu w PZU, Projekt *Nowoczesne kwalifikacje pracowników produkcji* realizowany przez Centrum Doradztwa Personalnego Sp. z o.o. w Białymstoku, szkolenie *Wpieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej - Działanie 8.1 POIG* seminarium informacyjne).

6.1.9.

Do przedsięwzięć służących gromadzeniu, analizowaniu i dokumentowaniu działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia zaliczyć należy archiwizowanie dokumentacji przetwarzanej przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia, korespondencji prowadzonej z interesariuszami zewnętrznymi oraz notatek ze spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, oceny przebiegu procesu dydaktycznego, oceny warunków realizacji procesu dydaktycznego, analizy wyników hospitacji zajęć dydaktycznych i ewaluacji pracy studentów i nauczycieli akademickich, analizy stanu infrastruktury dydaktycznej, sprawozdania z konferencji, a także analizy jakości i dostępności materiałów informacyjnych. Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, prace egzaminacyjne, prace pisemne etapowe) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia.

Analiza dokumentacji związanej z zapewnianiem jakości kształcenia dowodzi, iż problematyka jakości obejmująca m.in. kwestie programów kształcenia, polityki kadrowej, strategii rozwoju kierunku oraz wyniki rekrutacji, wytycznych do prac dyplomowych, procedury kontroli antyplagiatowej podlega analizie, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące doskonaleniu jakości kształcenia (m.in. dyskusja nad wprowadzeniem od roku 2015/2016 nowego, otwartego systemu antyplagiatowego (OSA) kontroli prac dyplomowych). Należy stwierdzić, iż funkcjonujący w ramach kierunku wewnętrzny system zapewniania jakości gwarantuje skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Nie prowadzi się jednak działań służących ocenie zakresu, aktualności oraz zgodności gromadzonej dokumentacji np. z potrzebami studentów ocenianego kierunku. Brak zatem możliwości oceny wykorzystania jej wyników do doskonalenia systemu zarządzania informacją.

6.1.10.

Procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku służą monitorowaniu przez Władze ocenianego kierunku dostępności dla studentów baz danych (katalogów informacyjnych zawierających treści dotyczące realizowanego procesu kształcenia, harmonogramów studiów) terminowości ogłaszania wyników egzaminów i zaliczeń, gromadzenia i przechowywania dokumentacji związanej z procesem kształcenia, aktualizacji informacji na stronie internetowej Uczelni, gdzie znajdują się informacje o programie kształcenia i procedurach toku studiów oraz funkcjonowania systemu USOS.

Studenci ocenianego kierunku studiów mogą korzystać z usług infoboxów będących na Uczelni nowym narzędziem komunikowania i udostępniania informacji, odczytywać dotyczące ich aktualności na ekranach telebimów oraz czerpać informacje z tradycyjnych form przekazywania informacji (gabloty, tablice ogłoszeń, plakaty). Obsługą administracyjną studentów zajmuje się Dział Kształcenia i Spraw Studenckich (DKiSS), którego zakres zadań obejmuje m.in: rekrutację kandydatów, kompleksową obsługę spraw studenckich związaną ze sprawami dydaktycznymi, finansowymi, pomocą materialną oraz planowaniem zajęć. Opiekunowie poszczególnych kierunków studiów oraz pozostali nauczyciele akademicy są dostępni w ramach pełnionych dyżurów oraz za pośrednictwem

e-maili.

6.2.

Dokonując oceny procedur autoewaluacyjnych i samodoskonalących PWSliP w Łomży, dostępna dokumentacja oraz informacje przekazywane przez poszczególne grupy interesariuszy świadczą o tym, że PWSliP w Łomży dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu. Dokumentacja oraz rozmowy z grupami interesariuszy potwierdzają prowadzone prace zmierzające do systematycznej oceny skuteczności systemu i poszczególnych narzędzi w nim stosowanych oraz do udoskonalania mechanizmów PWSliP w Łomży.

Działania oceniające i doskonalące system są prowadzone w sposób stosunkowo uporządkowany. System poprzez swoje wewnętrzne gremia identyfikuje swoje słabe strony i stara się te słabości ograniczyć, o czym świadczy chociażby praca nad całkowitą reformą systemu ankietyzacji studenckiej w celu zwiększenia zwrotności ankiet.

3. Uzasadnienie

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia PWSliP w Łomży budowany jest w oparciu o misję Uczelni, z poszanowaniem autonomii i specyfiki ocenianego kierunku. Podnoszeniu jakości kształcenia sprzyjają zarówno systematyczne badania jakości kształcenia, jak i rekomendowanie działań wpływających na jej doskonalenie. Głównym celem wdrożonego i funkcjonującego w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest planowanie i systematyczne przeprowadzanie czynności na rzecz utrzymania i podnoszenia jakości kształcenia, które przejawiają się w inicjowaniu działań kontrolnych i naprawczych. Ocenie systemowej poddawany jest proces kształcenia, jego uczestnicy i warunki realizacji tego procesu. Przejrzysty podział obowiązków w zakresie objętych systemem obszarów oraz kompleksowość stosowanych procedur gwarantuje efektywność udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie projektowania, monitorowania oraz weryfikowania zakładanych programem studiów efektów kształcenia. Oceniany system zapewniania jakości kształcenia został wdrożony z uwzględnieniem wyznaczonych dla niego celów strategicznych, umożliwiając systematyczną ocenę i optymalizowanie metod realizacji procesu kształcenia przy wykorzystaniu potencjału kadry akademickiej, a także dostępnej infrastruktury. Jakość kadry wspiera system motywacyjny, który ułatwia pracownikom udział w badaniach naukowych, szkoleniach i konferencjach. W ramach funkcjonujących procedur systemu prowadzony jest proces ankietyzacji studentów, z uwzględnieniem analizy i interpretacji danych dotyczących różnych aspektów działalności dydaktycznej jednostki (program kształcenia, nauczyciele akademicy, baza dydaktyczna). Studentom zapewnia się przejrzystość i powszechność zasad w zakresie oceniania ich pracy, a także dostęp do świadczeń pomocy materialnej, czy innych form środków wsparcia studentów.

Jednostka podjęła stosowne uchwały co do zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

4. Zalecenia

Zaleca się udostępnianie interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym informacji o przeprowadzonych konsultacjach z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, a także usystematyzowanie wspomnianych spotkań, tak aby płynące z nich wnioski można było zestawiać z spostrzeżeniami zgłaszanymi podczas kolejnych konsultacji.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka dokonała właściwej analizy SWOT podkreślając swoje atuty (zależne od czynników wewnętrznych): zatrudnianie pracowników w PWSLiP w Łomży jako na podstawowym miejscu pracy; lepsze dostosowanie programów studiów do oczekiwań i wymogów współczesnego rynku regionalnego pracy; większe uprządkowanie kierunku poprzez ścisłą współpracę z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami; zwiększenie oferty studiów podyplomowych i kursów doszkalających w ramach kształcenia ustawicznego, skierowanych do osób dorosłych aktywnych zawodowo; polepszenie dynamiki rozwoju naukowego pracowników; podniesienie potencjału dydaktycznego i naukowego nauczycieli akademickich poprzez odpowiedni dobór kadry oraz ustawiczne doszkalcenie pod względem merytorycznym i metodycznym w celu prowadzenia zajęć na najwyższym poziomie; tworzenie interdyscyplinarnych zespołów badawczych, zwiększenie międzynarodowej współpracy naukowej; organizowanie konferencji naukowych o jak najszerszym zasięgu (międzynarodowe), w szczególności we współpracy z innymi ośrodkami akademickimi; dążenie do uzyskania wysokiej oceny parametrycznej, a tym samym uzyskanie zwiększonych środków na badania; w dłuższej perspektywie uruchomienie drugiego etapu kształcenia – studiów magisterskich; uzyskanie kategorii naukowej B. Wszystkie one, podobnie jak sygnalizowane przez Jednostkę ograniczenia zostały potwierdzone w toku prac ZO PKA.

Dobre praktyki